

Izveštaj u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive – Pillar 3

UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd

sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine

Maj 2019.

SADRŽAJ

1.	STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	3
2.	KAPITAL.....	14
3.	ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI	22
4.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	24
5.	ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA	25
6.	KREDITNI RIZIK	27
6.1	Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki	28
6.1.1	Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi	29
6.1.2	Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi.....	31
6.1.3	Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja.....	31
6.1.4	Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama	32
6.1.5	Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja	33
6.1.6	Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća.....	35
6.1.7	Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva.....	36
6.1.8	Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama.....	37
6.1.9	Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge	39
6.1.10	Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika.....	39
7.	TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI.....	42
8.	OPERATIVNI RIZIK.....	43
9.	KAMATNI RIZIK	43
10.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA.....	44
11.	POKAZATELJ LEVERIDŽA.....	44
12.	SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE banke koji se odnose na kvalitet aktive BANKE.....	44
12.1.	Podaci i informacije koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku	44
12.2	Podaci i informacije koje se odnose na internu klasifikaciju potraživanja	59
12.3	Podaci i informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom	61
12.4	Podaci i informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja	66
12.5	Podaci i informacije koje se odnose na politiku otpisa potraživanja	66
12.6	Podaci i informacije koje se odnose na prihode od kamate i njihovo priznavanje	67
12.7	Podaci i informacije koje se odnose na restrukturirana potraživanja	68
13.	Izveštaji za bankarsku grupu.....	74

UVOD

Ovaj Izveštaj je sačinjen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 103/2016. i Smernicama za objavljivanje podataka i informacija banke koje se odnose na kvalitet aktive.

Banka posluje pod imenom UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd. Sedište Banke je u Beogradu, Rajičeva 27-29.

1. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka objavljuje podatke, odnosno informacije koji se odnose na strategiju i politike za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, i to:

- Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika;
- Strukturu odnosno organizaciju funkcije upravljanja rizicima;
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika;
- Tehnike ublažavanja rizika, kao i načine koje Banka koristi za obezbeđivanje i praćenje efikasnosti u ublažavanju rizika;
- Potvrdu Banke o adekvatnosti uspostavljenog sistema upravljanja rizicima u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju;
- Sažet opis povezanosti rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom, kao i sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima, a na osnovu kojih zainteresovana treća lica mogu sama da ocene upravljanje rizicima banke, kao i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima;
- Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja banke o rizicima.

Kratak opis strategije i politike za svaku pojedinačnu vrstu rizika

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju su:

- Kreditni rizik¹,
- Tržišni rizik²,
- Operativni rizik³,
- Rizik likvidnosti⁴,
- Rizik usklađenosti poslovanja Banke,
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma,
- Strateški rizik,
- Poslovni rizik,
- Reputacioni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi⁵,

¹ Uključuje Rizik neizvršenja obaveza (čije su podvrste Rizik koncentracije, FX indukovani kreditni rizik, Rizik države, Rizik zemlje) i Migracioni rizik. Dodatno, Migracioni rizik je add-on na Rizik neizvršenja obaveza. Rizik neizvršenja obaveza i Migracioni rizik zajedno predstavljaju ukupan Kreditni rizik.

² U materijalno značajne potkategorije se ubrajaju rizik kreditnog spread-a i IDRC (Incremental Default Risk Charge), dodatna komponenta kapitala obračunata na pozicije Knjige trgovanja, a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemogućnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti. Ostale nematerijalne potkategorije tržišnog rizika su kamatni rizik u portfoliju namenjenom trgovanju, devizni rizik, bazni rizik, rizik volatilnosti, kreditni rizik migracije portfolija namenjenih trgovanju, rizik eliminisanja otvorene pozicije (navedeni rizici predstavljaju elemente VaR modela koji se koristi za obračun ekonomskog kapitala) i rizik prilagođavanja kreditne izloženosti ("CVA risk").

³ Uključuje interna i eksterna prevara, odnosi sa zaposlenima i bezbednost na radnom mestu, klijenti proizvodi i poslovna praksa, šteta na materijalnoj imovini, prekidi u poslovanju i greške sistema i izvršenje transakcija i isporuka i upravljanje procesima, rizik uvođenja novih proizvoda i rizik poveravanja svojih aktivnosti drugim licima. Pravni rizik je takođe uključen i može da se sadrži u svakoj od pojedinačnih kategorija. Iako potkategorije istog nisu materijalno značajne, Operativni rizik uopšteno se posmatra kao materijalno značajan.

⁴ U potkategorije rizika likvidnosti se ubrajaju: rizik povlačenja postojećih izvora finansiranja odnosno mogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja) i rizik otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

⁵ U materijalno značajnu potkategoriju spada rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena („Gap risk“). Ostale nematerijalne potkategorije su rizik opcija i bazni rizik.

- Rizik informacionog sistema,
- Rizik modela⁶.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.. Kreditni rizik uključuje i sledeće rizike - Rizik neizvršenja obaveza (čije su podvrste Rizik koncentracije, FX indukovani kreditni rizik, Rizik države, Rizik zemlje) i Migracioni rizik. Dodatno, Migracioni rizik je add-on na Rizik neizvršenja obaveza. Rizik neizvršenja obaveza i Migracioni rizik zajedno predstavljaju ukupan Kreditni rizik.

S obzirom da pripada UniCredit Grupi, Banka u svom radu poštuje principe utvrđene aktima Grupe, a koji su usvojeni i od strane odgovarajućeg organa na nivou Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava definisani su poslovnim pravilima: *Credit Risk Management Framework, General Principles for Credit Activity i Opšta kreditna pravila*. Neki od najvažnijih principa finansiranja odnose se na sledeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako celokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumevanje njenog ekonomskog smisla
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procenjena pre preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodeljen pre puštanja kredita (kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodeljen kreditni rejting)
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti..

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i ostale tržišne rizike. Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti, itd.

Za praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u Banci zadužena je Direkcija za finansijski i operativni rizik. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje tržišnim rizicima, je Market risk strategija za UniCredit Group Srbija a.d. (u daljem tekstu MR strategija) koja uspostavlja posebne propise i definiše nadležnosti koji služe kao okvir poslovanja Sektora Privrednog i Investicionog Bankarstva i Sektora finansija, i posebno utvrđuje uloge Direkcije za poslovanja na finansijskom tržištu, Direkcije finansija i Direkcije za finansijske i operativne rizike. Market risk Strategija Beograd. Iz perspektive procesa, MR strategija pokriva :

- Definisane nosioca rizika i odgovornosti u UCG Srbija
- Definisane strukture limita;

⁶ Rizik modela se posmatra kao add on na interni kapital i obračunava se na kreditni rizik (2%), tržišni rizik (2%), operativni rizik (2%) i poslovni rizik (0%).

- Proces za definisanje limita;
- Proces za praćenje limita;
- Korektivne akcije u slučaju prekoračenja.

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Direkcija za finansijske i operativne rizike je nadležna za proces upravljanja, merenja, praćenja i izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi. Uloge i nadležnosti u ovom procesu su opisane u Politici upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. (Interest Rate Risk Management of the Banking Book in UCB Serbia)

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. Kao jedan od najvažnijih internih akata koji se odnosi na praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti jeste UCG Srbija Politika i strategija upravljanja rizikom likvidnosti koja ima za cilj:

- Obezbeđivanje potrebnog mehanizma za upravljanje likvidnošću što je nezaobilazni deo opšteg upravljanja čitavom Bankom.
- Utvrđivanje smernica za kvantifikovanje pozicije likvidnosti i lociranje rizika strukturalne likvidnosti, kao i izrada dobro zasnovanog plana finansiranja (Strukturalna likvidnost).
- Obezbeđenje mogućnosti pokrivanja finansijskih obaveza Banke u bilo kom momentu (Kratkoročna likvidnost).
- Postizanje zdrave ravnoteže profitabilnosti i likvidnosti.
- Mere za upravljanje potencijalnim problemima sa likvidnošću tokom krize imena ili likvidnosti na tržištu. Ova pitanja su obrađena u posebnoj Politici upravljanja likvidnošću u nepredviđenim okolnostima.

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađenosti poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke obavlja i razvija funkciju kontrole usklađenosti poslovanja na način koji omogućava blagovremenu procenu rizika usklađenosti na svim organizacionim nivoima banke u tačno određenim regulatornim oblastima, kako bi se uticao na postojećih i potencijalnih rizika po njeno poslovanje sveo na najmanju moguću meru.

Internim aktima Banke je regulisana je obaveza Direkcije da nakon identifikacije i procene glavnih rizika, o tome izveštava Izvršni odbor, Odbor za reviziju Banke, a po potrebi i Upravni odbor, sve u skladu sa nadležnostima koje su definisane Programom praćenja usklađenosti poslovanja banke i Godišnjim planom aktivnosti odeljenja, kao i svim relevantnim Grupnim pravilima.

Program praćenja usklađenosti poslovanja banke sadrži metodologiju rada Direkcije za kontrolu usklađenosti, planirane aktivnosti, način i rokove izrade izveštaja, način provere usklađenosti, kao i plan obuke zaposlenih u Banci. Program takođe, sadrži relevantne regulatorne oblasti definisane krovnim dokumentima kojima se definiše funkcija i postavlja okvir delovanja Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja u okviru Banke.

Direkcija sačinjava Godišnji plan aktivnosti, uzimajući u obzir procenjene rizike, dugoročne planove, strateške inicijative koje ukazuju na opšte pravce razvoja i plana aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja i ostale relevantne informacije, koje ukazuju na buduće pravce razvoja aktivnosti funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Jednom godišnje, rukovodilac Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju. Izveštaj usvaja Izvršni odbor i dostavlja ga Upravnom odboru banke.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja Banke, Direkcija za kontrolu usklađenosti je usvojila sistem kontrolnih aktivnosti („drugi nivo kontrola“) kojim se unapređuje kontrola relevantnih regulatornih oblasti.

Dodatno, Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke se stara da su svi zaposleni adekvatno obučeni iz relevantnih regulatornih oblasti. Takođe, Direkcija pruža podršku svim organizacionim jedinicama u banci pružajući savetodavnu funkciju i tumačenja odgovarajućeg zakonodavnog okvira..

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom primenjuje odgovarajuće politike pomenute u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih neželjenih promena u budućim prihodima banke i očekivanih. Poslovni rizik pre svega može proisteci iz izrazito nepovoljnih kretanja u tržišnom okruženju, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira. Izvori ovih podataka predstavljaju seriju finansijskih izveštaja koji uključuju i stavke čije je varijabilnost ocenjena u okviru drugih tipova rizika (kreditni, tržišni, operativni). Stoga, kako bi se izbeglo preklapanje sa procenom drugih rizika, definisan je poseban prihod poslovnog rizika. U osnovi prihod poslovnog rizika predstavlja "Operating profit (loss)" bez "Dividends and other income from equity investments", "Net trading income" i "Balance of other Operating Income/Expenses". Nakon toga se agregira sa drugim vrstama rizika kako bi se dobila ukupna procena profila rizika kroz ekonomski kapital. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom primenjuje odgovarajuće politike pomenute u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Reputacioni rizik je trenutni ili budući rizik od pada profita kao rezultat negativne percepcije imidža banke od strane klijenata, ugovornih strana, akcionara banke, investitora ili regulatora.

U cilju uspostavljanja konceptualno stabilnog i doslednog sistema upravljanja reputacionim rizikom sledeći opšti principi su uspostavljeni:

- učešće organa upravljanja Banke, svaki u okviru svojih nadležnosti, u svim relevantnim odlukama koje se odnose na okvir upravljanja reputacionim rizikom
- izbegavanje eventualnog sukoba interesa u aktivnostima upravljanja i kontrole reputacionog rizika, posebno kroz nezavisnost funkcija zaduženih za upravljanje i kontrolu navedenog rizika putem dodele relevantnih nadležnosti na posebne funkcije, nezavisne i odvojene od funkcija preuzimanja rizika;
- efikasan sistem kontrola, u smislu uloga i odgovornosti za različite nivoe kontrole (prvi, drugi i treći nivo), sadržaj kontrola i relevantna učestalost (npr.: kvartalni ili godišnji pregled itd.);
- implementacija posebne regulative Reputational Risk Management Policy PP180 za upravljanje reputacionim rizikom u različitim oblastima bankarskog poslovanja (specijalne industrije, novi proizvodi, ICT rizik, outsourcing aktivnosti), uz sprovođenje efikasnog i efektivnog procesa donošenja odluka, uz mehanizme eskalacije po potrebi;
- adekvatno i periodično izveštavanje nadležnih organa upravljanja Banke i svih relevantnih zainteresovanih strana.

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Sektora upravljanja rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje odgovarajuće politike definisane u Pravilniku o upravljanju rizicima, kao i druge interne akte nižeg ranga.

Kamatni rizik je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi odnosi se na trenutni ili potencijalni rizik za kapital banke i zarade koje proizilaze iz negativnih kretanja kamatnih stopa koje utiču na poziciju bankarske knjige institucije. Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (I u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na finansijski rezultat promenom neto prihoda od kamata.

RAF Metrika za merenje izloženosti riziku kamatne stope pokriva potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene očekivanog neto prihoda od kamata (NII) ili zarade, adresirajući sve materijalne izvore rizika (gap, basis i option risk).

Praćenje rizika kamatne stope zasnovano je na scenariju standardnog internog upravljanja i upravljanja u stresnim uslovima. Stalna analiza scenarija i stres testiranje imaju za cilj identifikaciju novih ranjivosti, procenu efekta ekonomskih šokova na portfolio Banke i sugeriše preduzimanje mera za umanjeње rizika, kao i olakšavanje boljeg razumevanja složenih, neusmerenih rizika portfolija, što predstavlja dopunu statične mera upravljanja rizicima korištenim kao deo svakodnevnog procesa upravljanja rizicima.

Rezultati analize pružaju relevantne indikacije za upravljanje rizikom kamatnih stopa: oni se razmatraju tokom definisanja limita, kao i za donošenje odluka u vezi strateških investicionih portfolija Banke i kao takav predstavljaju važan pokazatelj za organizacione jedinice za upravljanje rizicima, poslovanje na finansijskom tržištu i finansije..

Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovno pravilo definisano u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital, ostvarivanje poslovnih ciljeva, poslovanje u skladu s propisima i reputaciju banke usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili druge slabosti u tom sistemu koja negativno utiče na njegovu funkcionalnost ili bezbednost, odnosno ugrožava kontinuitet poslovanja banke. U cilju kontrole, odnosno umanjeња ove vrste rizika, kao i unapređenja upravljanja tim rizikom, Banka je usvojila i primenjuje strategiju razvoja informacionog sistema.

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika (kreditni rizik, tržišni rizik i operativni rizik) kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. Model risk analiza zasniva se na proceni komponenti modela rizika koje proizilaze iz različitih tipova rizika. U svojim svakodnevnim aktivnostima Banka se sve više oslanja na napredne statističke i numeričke modele za merenje i upravljanje rizikom. Funkcije unutrašnje kontrole i organizacione postavke (npr. procesi odobravanja) su adekvatna zaštita za ublažavanje rizika modela. Međutim, u ovom kontekstu upotreba modela može uključivati troškove i rizike, a mi govorimo o riziku modela kao riziku neuspeha modela zbog pogrešnih unosa, pogrešnih pretpostavki i pogrešnog dizajna modela ili zloupotrebe modela u ICAAP EC / IC proračunu, koji bi mogao ugroziti pravilnu procenu ekonomskog kapitala. Doprinos rizika modela se jednostavno dodaje internom kapitalu kako bi se dobio ukupan interni kapital, konačna mera rizika koja ulazi kao imenitelj kapaciteta za preuzimanje rizika. Iznos rizika modela u procentima se dodeljuje svakom tipu rizika, kao što su kreditni, tržišni i operativni rizik (procenjen u Holdingu) i održavaju se konstantni tokom narednih 12 meseci. Svake godine se priprema upitnik o riziku modela i on vodi vlasnika modela da obezbedi ocene u stručnoj proceni izvora podataka. Ishod upitnika je rezultat koji se prevodi u procenat koji se množi sa internim kapitalom dodeljenim gore navedenim vrstama rizika. Banka u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje poslovno pravilo definisano u Pravilniku o upravljanju rizicima.

Struktura odnosno organizacija funkcije upravljanja rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu

saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije za finansijski i operativni rizik. Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Najbitnije odgovornosti i osnovni zadaci Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu odnose se na:

- pripremu i primenu kreditnih strategija i politika Banke,
- razvoj i implementaciju kreditnih metodologija, rejting i scoring modela sa ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahteva,
- prilagođavanje i implementaciju politika, pravilnika, metodologija i drugih akata UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- sprovođenje projekta uvođenja Bazelskih standarda u skladu sa zahtevima NBS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- planiranje, obračun i praćenje troškova rizika, rezervisanja po IFRS i NBS metodologiji na nivou portfolija,
- redovnu pripremu i dostavljanje izveštaja, analiza i relevantnih informacija o kreditnom portfoliju Banke,
- sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, praćenje tokom trajanja kreditne izloženosti koju obezbeđuju i kontrolu njihovog obuhvatanja u sistemima Banke

Osnovno zaduženje Direkcije za kreditna odobrenja za privredu odnosi se na razmatranje kreditnih zahteva i procenu kreditnog rizika i, u zavisnosti od nivoa nadležnosti, odlučivanje o kreditnom zahtevu ili pripremu kreditne preporuke za viši nivo nadležnosti u procesu odobravanja plasmana srednjim i velikim privrednim društvima i opštinama (lokalnoj samoupravi).

Direkcija za kreditne poslove sa stanovništvom bavi se procenom kreditnog rizika kroz razmatranje kreditnih zahteva u procesu odobravanja plasmana kao i praćenjem i upravljanjem portfoliom problematičnih klijenata (watchlist, restructuring i workout) kroz definisanje strategija, preporuka za restrukturiranje plasmana i sudska i vansudska poravnanja u segmentu fizičkih lica, predzetnika, poljoprivrednika i malih privrednih društava.

Direkcija za problematične plasmane privredi nadležna je za praćenje i upravljanje portfoliom problematičnih klijenata koji mogu biti klasifikovani kao „watchlist“, „restructuring“ ili „workout“ klijenti, kao i za praćenje klijenata klasifikovanih kao „standard“. U najvećoj meri to se odnosi na pripremu, proveru i odobravanje ili davanje kreditne preporuke u vezi sa kreditnim zahtevima vezanim za restrukturiranje plasmana i sudska i vansudska poravnanja, određivanje pojedinačnih posebnih rezervisanja i otpis potraživanja u granicama ovlašćenja, kao i kreiranje strategija za ovu vrstu klijenata. Takođe, ova Direkcija je nadležna za klasifikaciju i praćenje klijenata iz „standard“ i „watchlist“ portfolija, kao i odobravanje strategija i akcionih planova za takve klijente, na osnovu predloga Saradnika za rad sa privredom iz Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Direkcije za kreditna odobrenja za privredu.

Ovakvom podelom nadležnosti u oblasti kreditnog rizika, obezbeđena je blagovremena identifikacija klijenata kod kojih dolazi do određenog pogoršanja finansijskog stanja i kreditne sposobnosti, i omogućeno je da postupci koje Banka preduzima u takvim slučajevima budu blagovremeni i adekvatni, u cilju kontrole kreditnog rizika kojem je Banka izložena.

Direkcija za finansijske i operativne rizike bavi se upravljanjem deviznim, kamatnim i ostalim tržišnim rizicima, kao i operativnim rizikom i rizikom likvidnosti. Proces praćenja i upravljanja zasnovan je na relevantnim propisima NBS, kao i smernicama UniCredit Grupe, implementiranim kroz interne akte Banke. Zadatak ove Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz nadležnih organizacionih delova Grupe, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima.

Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i način merenja rizika

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolia i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima Banke.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD)

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10%

kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Povećanje izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica kojim se prelazi 10%, odnosno 20% regulatornog kapitala Banke mora biti odobreno od strane Upravnog odbora.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran org. deo	Periodika	CRO Sektor	Korisnik izveštaja			
				Kreditni odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	CFO/Direkcija za strateško upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)	+	-	+	+	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	+	-	-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+	+	-	-

*: izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**i: izveštaj se dostavlja Kreditnim odborima nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- Pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima
- Podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke
- Osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- Troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- Trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnim odborima Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- Detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- Podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtinzima itd.
- Pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- Status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- Podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

Tehnike ublažavanja rizika

Detaljan opis tehnika ublažavanja rizika definisan je tačkama 6.1.12 odnosno 13.3.

Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku i strategiju

Uopšteno, UCSG sagledava rizike kroz odgovarajuće tipove rizika integrisano kroz različite biznis linije i tipove rizika. Ovakav integrisani pristup omogućava da se rizici sagledavaju na granuliranom nivou. Dodatno, s obzirom da se detaljne pozicije/podaci dostavljaju u grupne modele, time se posledično osigurava jedinstveni tretman svih rizika i usaglašenost sa metodološkim standardima Grupe. Pored toga, ovaj pristup takođe olakšava različite risk analize i primenu alata, kao što su stres test obračuni, merenje osetljivosti pojedinačnih faktora rizika po jedinstvenom pristupu, a takođe i omogućava jedinstven pogled na koncentraciju, diversifikaciju i korelaciju.

U skladu sa sačinjenim Izveštajem o procesu interne procene adekvatnosti kapitala banke za 2018. godinu, najviše rukovodstvo UniCredit Bank Srbija a.d. konstatuje da je banka kroz proces interne procene adekvatnosti kapitala sagledala sve relevantne procedure i merenjem obezbedila:

- 1) adekvatnu identifikaciju i merenje rizika;
- 2) adekvatan nivo internog kapala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- 3) primenu adekvatnog sistema upravljanja rizicima;
- 4) dalji razvoj adekvatnog sistema upravljanja rizicima.

Povezanosti rizičnoj profila banke sa njenom poslovnom strategijom, sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i njihovim vrednostima i način na koji je tolerancija prema rizicima uključena u sistem upravljanja rizicima

S obzirom da je Banka deo grupnog okvira apetita rizika, apetit rizika je definisan u skladu sa poslovnim modelom UniCredit Grupe. U cilju prethodnog, apetit rizika je integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku, a u skladu sa Strateškim planom i sa rokovima/početkom Budžetskog procesa. Apetit rizika definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati prilikom ostvarivanja svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svih zainteresovanih strana (klijenata, kreatora politika, regulatora, akcionara, itd) i kapital, kao i druge regulatorne zahteve i zakonske okvire.

Glavni ciljevi okvira apetita rizika na nivou Grupe su:

- Jasna procena rizika i njihove međusobne povezanosti, koje je UniCredit Grupa spremna da preuzme ili koje treba da izbegava u skladu sa definisanim horizontom posmatranja;
- Utvrđivanje tipova rizika koje UniCredit Grupa posmatra prilikom postavljanja targeta, triggera i limita, pod normalnim uslovima i uslovima stresa;
- Da osigura da je apetit rizika integrisan u proces budžetiranja, sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku Banke, a u skladu sa Strateškim planom i budžetom;
- Da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika postavljenih od strane Upravnog odbora Holding kompanije (na nivou Banke dodatno kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora), poštujući lokalnu i internacionalnu regulativu i zakonski okvir;
- Da podržava razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom;
- Da primeni interni i eksterni ugao posmatranja svih zainteresovanih strana na rizični profil koji je usaglašen sa strateškom pozicijom;
- Da obezbedi kvalitativno obrazloženje koje se odnosi na rizike koji ne mogu da se kvantifikuju (npr. strateški rizik, reputacioni rizik, rizik usklađenosti poslovanja banke) kako bi strateški rukovodila relevantnim procesima i sistemom unutrašnjih kontrola;

Pregled ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika je sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi okvira apetita rizika, baziranih na analizi očekivanja UniCredit internih i eksternih zainteresovanih strana, a koji upućuje na sledeće relevantne veličine:

- vlasništvo rizika i pozicija služi da eksplicitno ukaže na glavni fokus aktivnosti UniCredit Grupe and Banke, kao i ukupnu risk poziciju (npr. targetirani rejting);
- ispunjenje regulatornih zahteva – garantovano ispunjenje u bilo kom trenutku ključnih pokazatelja performansi zahtevanih od strane Regulatora (npr. adekvatnost kapitala, kapacitet/sposobnost preuzimanja rizika, pokazatelj pokrivenosti likvidnosti);
- profitabilnost i rizik da osigura ekonomski održiv stav prema riziku na nivou Grupe/Banke (npr. Neto operativni prihod/RWA);
- kontrola specifičnih tipova rizika da omogući praćenje svih ključnih rizika (npr. kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope, itd.)

U nastavku je sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske grupe i njihove vrednosti ostvarene na kraju 2018.g.

DIMENSION		KPIs	4Q 18
Pillar 1 KPIs	Capital	<i>CET1 Ratio (%)</i>	19.91%
		<i>Tier 1 Ratio (%)</i>	19.91%
		<i>Total Capital Ratio (%)</i>	19.91%
		<i>Leverage Ratio (%)</i>	11.83%
Managerial KPIs	Liquidity	<i>NSFR (%)</i>	137.00%
	Credit	<i>Absolute NPE exposure (€/bn)</i>	0.08
		<i>Coverage on Impaired (%)</i>	55.97%
Specific KPIs	Financial Risks	<i>EV Sensitivity (%)</i>	-3.99%
	Operational	<i>ELOR (%)</i>	0.93%

Za svaku od gore navedenih veličina, na nivou Banke, identifikovani su jedan ili više ključnih indikatora performansi, sa ciljem da se kvantifikuje pozicija Banke, i to na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, pokazatelje i osetljivost na definisane parametre. Za svaki od ključnih indikatora performansi, svake godine se definišu različiti pragovi, to jest targeti, trigeri i limiti.

Triger (Tolerancija prema rizicima) predstavlja sa stanovništva upravljanja, maksimalno prihvatljivi nivo devijacije u poređenju sa definisanim nivoom targeta ili više uopšteno nivo upozorenja, koji je uspostavljen da omogući poslovanje banke čak i u stresnim uslovima.

Informisanje organa upravljanja banke o rizicima

Kroz tabelu u nastavku prikazan je pregled izveštaja o rizicima kojim se informišu organi upravljanja Banke na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou.

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj / SB prezentacija	CFO / Direkcija za strateško upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)	+	-		+*	+*	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+**		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Tim za intergrirano upravljanje rizicima	kvartalno	+		+		+	+
Risk profile Banke	Direkcija za finansijske I operativne rizike	mesečno			+			
Management summary izvestaj	Direkcija za finansijske I operativne rizike	dnevno				+****		
Operational risk izvestaj	Direkcija za finansijske I operativne rizike	nedeljno				+*****		

*Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**Izveštaj se dostavlja Kreditnim odborima nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***Predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i ostalim kolegama iz Management tima, Interne revizije, Compliance, UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz GBS divizije

*****Pored članova Izvršnog Odbora, izveštaj se dostavlja i kolegama iz :Markets trading-a, ALM-a, MARS-a UCL CEO, kao i relevantnim kolegama iz Gurpe

2. KAPITAL

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala umanjeno za odbitne stavke kapitala.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u osnovni akcijski kapital lica u finansijskom sektoru u kojima Banka ima značajno ulaganje i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika.

Kapital banke – oblici i elementi

Osnovni akcijski kapital:

- Akcije i drugi instrumenti kapitala
- Pripadajuća emisiona premija
- Dobit banke
- Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti
- Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke
- Rezerve za opšte bankarske rizike

Dodatni osnovni kapital:

- Akcije i drugi elementi kapitala
- Pripadajuća emisiona premija

Dopunski kapital:

- Akcije i drugi elementi kapitala i subordinirane obaveze
- Pripadajuća emisiona premija
- prilagođavanja za kreditni rizik u visini od najviše 1.25% RWA – za standardizovani pristup
- pozitivan iznos razlike između zbira opštih i specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik, dodatnih prilagođavanja i potrebne rezerve i iznosa očekivanih gubitaka u visini od najviše 0.6% RWA – za IRB pristup

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici
- nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica.
- Potrebne rezerve za procenjene gubitke

Prilog 1

PI-KAP

Podaci koji se odnose na kapital banke / bankarske grupe

(u hiljadama dinara)

Redn i br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarsk a grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI- UPK
	Osnovni akcijski kapital: elementi				
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	24,169,776	24,169,776		1
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	23,607,620	23,607,620	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	2
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	562,156	562,156	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	3
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	0	821,285	tačka 10.stav 1.	7
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	0	0	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	2,139,426	2,139,577	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	4
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	41,919,994	41,919,994	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	5
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	0	0	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	0	0		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	68,229,196	69,050,631		

*OAK - Odluka o adekvatnosti kapitala Banke

**popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

***kao procenat rizične aktive

****računa se kao osnovni akcijski kapital Banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital Banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke				
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)			tačka 12. stav 5.	
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gđvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-1,617,855	-1,627,558	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	6
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK			tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitcima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove			tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)			tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke			tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder			tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>			tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)			tačka 21. stav 1.	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>			tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)			tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke	-9,958,131	-9,958,131	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-11,575,986	-11,585,689		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	56,653,210	57,464,942		

Redni br.	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa OAK*	Veza sa PI-UPK
	Dodatni osnovni kapital: elementi				
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije			tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**				
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	0	0		
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke				
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)			tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	0	0		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	0	0		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	56,653,210	57,464,942		
	Dopunski kapital: elementi				
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	0	0	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **				
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital			tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	0	0		
	Dopunski kapital: odbitne stavke				
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)			tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	0	0		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	0	0		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	56,653,210	57,464,942		
52	Ukupna rizična aktiva	279,075,273	288,657,574	tačka 3. stav 2.	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala				
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	20.30	19.91	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	20.30	19.91	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	20.30	19.91	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	6.55	6.60	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	12.30	11.91		

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke dati su u tabeli PI-FIKAP za Akcijski kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine.

Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis
1.	Emitent	Unicredit banka Srbija a.d.
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	23,607,620
6.	Nominalna vrednost instrumenta	Broj akcija je 2.360.762 komada nominalne vrednosti 10 hiljada dinara
6.1.	Emisiona cena	10.000 dinara po akciji
6.2.	Otkupna cena	
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital
8.	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja: 28.08.2001.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Instrument bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	bez datuma dospeća
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	n/a
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	n/a
	<i>Kuponi/dividende</i>	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	promenljive
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	n/a
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	n/a
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	n/a
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	n/a
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	n/a
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	n/a
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja banke/bankarske grupe sa pozicijama iz obrasca PI-KAP banke /bankarske grupe na dan 31. decembra 2018. godine

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje po metodu pune konsolidacije. Nema razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja bankarske grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine dato je u tabeli PI-UPK:

2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
A	AKTIVA			
A.I	Gotovina i sredstva kod Centralne Banke	53,405,309	53,405,309	
A.II	Zalozena finansijska sredstva	0	0	
A.III	Potrazivanja po osnovu derivata	682,823	682,823	
A.IV	Hartije od vrednosti	101,927,293	101,927,293	
A.V	Kredit i potrazivanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,974,936	21,019,696	
A.VI	Kredit i potrazivanja od komitenata	255,642,820	266,406,450	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zastite od rizika	222,773	222,773	
A.VIII	Potrazivanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zastiti od rizika	2	2	
A.IX	Investicije u pridruzena drustva i zajednicke poduhvate	0	0	
A.X	Investicije u zavisna drustva	112,644	0	
A.XI	Nematerijalna imovina	1,617,855	1,627,558	6
A.XII	Nekrenine, postrojenja i oprema	1,589,673	1,599,656	
A.XIII	Investicione nekretnine	1,331	1,331	
A.XIV	Tekuca poreska sredstva	0	0	
A.XV	Odložena poreska sredstva	239,899	240,617	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	
A.XVII	Ostala sredstva	982,931	1,145,893	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u konsolidovanom bilansu stanja)	437,400,289	448,279,401	

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Banka	Bankarska grupa	Veza sa Prilogom 1
P	PASIVA			
PO	OBAVEZE			
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	723,632	723,632	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	133,078,135	142,879,336	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	220,931,036	220,931,036	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zastiti od rizika	488,580	488,580	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	0	0	
PO.VIII	Rezervisanja	1,131,110	1,136,326	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	0	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	461,958	451,881	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	381	412	
PO.XII	Ostale obaveze	2,756,959	2,862,308	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP iznakama od 0401 do 0412 u konsolidovanom bilansu stanja)	359,571,791	369,473,511	
	KAPITAL			
PO.XIV	Akcijski kapital	24,169,776	24,169,776	1
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	23,607,620	23,607,620	2
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	562,156	562,156	3
PO.XV	Sopstvene akcije	0	0	
PO.XVI	Dobitak	9,221,647	10,198,862	
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>		821,285	7
PO.XVII	Gubitak			
PO.XVIII	Rezerve	44,437,075	44,437,252	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	41,919,994	41,919,994	5
	<i>Od čega: revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitci/gubici umanjeni za poreske efekte</i>	2,139,426	2,139,577	4
PO.XIX	Nerealizovani gubici			
PO.XX	Učešća bez prava kontrole			
PO.XXI	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	77,828,498	78,805,890	
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0			
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	437,400,289	448,279,401	

3. ADEKVATNOST KAPITALA I KAPITALNI ZAHTEVI

U decembru 2016. godine usvojena je Odluka o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016 - u daljem tekstu: Odluka) sa početkom primene od 30. juna 2017. godine.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive banke. Banka je dužna u svakom trenutku da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

4,5 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala

6 % za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala

8 % za pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala

Odlukom je data mogućnost da NBS banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih ako kontrolom boniteta i zakonitosti poslovanja banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima.

Banka je dužna da održava pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za kombinovanim zaštitnim slojem kapitala.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 EUR, prema zvaničnom kursu Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalnog zahteva za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja – kapitalnog zahteva za kreditni rizik;
- Kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti banke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti;
- Kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti.
- Kapitalni zahtev za kreditni rizik – Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.
- Kapitalni zahtev za tržišne rizike – jednak je zbiru kapitalnih zahteva za cenovne rizike iz knjige trgovanja, kapitalnog zahteva za devizni rizik za sve poslovne aktivnosti i kapitalnog zahteva za robni rizik.

Banka za izračunavanje kapitalnog zahteva za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti koristi metod dospeća. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik.

Kapitalni zahtev za operativni rizik – za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovan pristup.

Banka je na dan 31. decembra 2018. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala / pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala / pokazatelj adekvatnosti kapitala od 20,30% na nivou Banke, odnosno 19,91% na nivou Bankarske grupe.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine dati su u tabeli PI-AKB.

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
I	KAPITAL		
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	56,653,210	57,464,942
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0	0
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	0	0
II	KAPITALNI ZAHTEVI	22,326,022	23,092,606
1	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	19,539,049	20,269,027
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	19,539,049	20,269,027
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	168,027	168,027
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	328,535	331,301
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	75,761	120,585
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	0	0
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	0	0
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	169,192	169,192
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	8,331,745	8,642,945
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	4,612,556	4,990,723
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	4,453,215	4,453,215
1.1.10.	<i>Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza</i>	201,903	203,561
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	849,175	849,175
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	0	0
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
1.1.14.	<i>Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom</i>	0	0
1.1.15.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	0	0
1.1.16.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	22,529	0
1.1.17.	<i>Ostale izloženosti</i>	326,411	340,305
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0	0
1.2.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	0	0
1.2.2.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	0	0
1.2.3.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	0	0
1.2.4.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	0	0
1.2.4.1.	<i>od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	0	0
1.2.4.2.	<i>od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima</i>	0	0
1.2.4.3.	<i>od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti</i>	0	0
1.2.5.	<i>Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0	0
1.2.5.1.	<i>Primenjeni pristup:</i>	0	0
1.2.5.1.1.	<i>Pristup jednostavnih pondera rizika</i>	0	0
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD pristupa</i>	0	0
1.2.5.1.3.	<i>Pristup internih modela</i>	0	0
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>	0	0
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>	0	0
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>	0	0
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>	0	0
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>	0	0
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
1.2.7.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>	0	0

Redni br.	Naziv	Banka	Bankarska grupa
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0	0
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	186,846	187,390
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	186,846	187,390
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	138,274	138,274
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	0	0
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	0	0
3.1.3.	<i>Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja</i>	0	0
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	48,572	49,116
3.1.5.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	0	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	0	0
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2,540,014	2,576,077
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	0	0
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	2,540,014	2,576,077
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0	0
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGODJAVANJA KREDITNE IZLOZENOSTI	60,112	60,112
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	20.30	19.91
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	20.30	19.91
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	20.30	19.91

4. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) zasnovan je na metodologiji UniCredit Grupe i usklađen sa zahtevima Odluke o upravljanju rizicima banke. Shodno rizičnom profilu Banke, kao i mogućnostima kvantifikovanja izloženosti pojedinačnim vrstama rizika, Banka obračunava interni kapital za sledeće vrste rizika:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizici
- Operativni rizik
- Poslovni rizik

Obračun internog kapitala za kreditni rizik je baziran na Grupnom portfolio modelu kreditnog rizika. Osnovni rezultati modela su:

- Očekivani gubitak (EL) na nivou klijenta, odnosno portfolija
- Kreditni VaR – najveći potencijalni gubitak na nivou portfolija u periodu od godinu dana, uz određeni nivo pouzdanosti
- Portfolio ekonomski kapital – razlika između kreditnog VaR-a i Očekivanog gubitka (mera Neočekivanog gubitka). Ovaj iznos predstavlja internu procenu potrebnog kapitala za kreditni rizik ("kapital pod rizikom")
- Ekonomski kapital alociran na nivo pojedinačnog klijenta/izloženosti kroz Expected Shortfall (Economic Capital Contribution, ECC).

Za merenje tržišnog rizika koristi se interni VaR (Value at Risk) model. VaR obračun se bazira na istorijskoj simulaciji i uključuje hipotetičku distribuciju prinosa (prihoda i rashoda) u portfoliju finansijskih instrumenata pomoću istorijskih

promena tržišnih cena, pri čemu je zadovoljena pretpostavka o normalnoj distribuciji vremenske serije prihoda i rashoda, kako bi se sa odgovarajućim nivoom poverenja ocenila vrednost internog kapitala po modelu.

Dodatna komponenta internog kapitala koja nije u okviru VaR modela je IDRC (Incremental Default Risk Charge), a koja potiče od rizika nastupanja statusa nemogućnosti izmirenja obaveza ("default") izdavaoca hartija od vrednosti.

U okviru internog kapitala za Tržišne rizike, kao materijalne kategorije se izdvajaju: Kamatni rizik u Bankarskoj knjizi, Rizik kreditnog spread-a i IDRC (Incremental Default Risk Charge). U ostale podkategorije se ubrajaju: Kamatni rizik u knjizi trgovanja, Rizik kreditnog spread-a u knjizi trgovanja, Rizik volatilnosti, Devizni rizik i Ostali rizici.

Za obračun internog kapitala za operativni rizik se koristi Standardizovani pristup. Kapitalni zahtev za operativni rizik prema Standardizovanom pristupu jednak je trogodišnjem proseku godišnjih kapitalnih zahteva za sve linije poslovanja. Za svaku od poslovnih linija izračunava se indikator izloženosti propisan tačkom 407. Odluke o adekvatnosti kapitala. Banka indikator izloženosti izračunava na osnovu podataka iz revidiranih finansijskih izveštaja, a ako ti izveštaji još nisu revidirani, koristi podatke nerevidiranih finansijskih izveštaja za istu godinu. S obzirom na poslovno okruženje i uticaj eksternih faktora, banka smatra da je izložena poslovnom riziku, stoga na kvartalnom nivou obračunava interni kapital za ovaj rizik u saradnji sa Grupom. U tu svrhu, na kvartalnom nivou banka šalje podatke koji se odnose na bilans uspeha kao input za obračun internog kapitala za poslovni rizik, a u skladu sa grupnom metodologijom.

U cilju definisanja kapaciteta Banke za preuzimanje rizika, ukupan interni kapital, koji predstavlja zbir internih kapitala obračunatih za pojedinačne vrste rizika, stavlja se u odnos sa raspoloživim internim kapitalom i tako dobijen racio predstavlja jedan od najvažnijih pokazatelja apetita rizika Banke.

5. ZAŠTITNI SLOJEVI KAPITALA

Zaštitni slojevi kapitala predstavljaju dodatni osnovni akcijski kapital koji je banka u obavezi da održava iznad osnovnog akcijskog kapitala koji se koristi za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala (uključujući i povećane pokazatelje adekvatnosti kapitala).

Zaštitni slojevi kapitala obuhvataju:

1- zaštitni sloj za očuvanje kapitala

Zahtev za sve banke da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital, iznad kapitala potrebnog za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, u iznosu od 2,5% rizične aktive.

2- kontraciklični zaštitni sloj kapitala

Banke su dužne da na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu koji je jednak proizvodu njihove rizične aktive i specifične stope kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala. Specifična stopa predstavlja ponderisani prosek stopa CCB-a u svim državama u kojima banka ima relevantne kreditne izloženosti.

3- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik

Stopa zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik utvrđuje se u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

4- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao globalno sistemski značajne da na konsolidovanoj osnovi održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u iznosu od 1% do 3,5% rizične aktive. Ovaj zahtev neće biti u primeni dok Republika Srbija ne postane članica Evropske Unije.

5- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke

Zahtev za banke koje su identifikovane kao sistemski značajne za Republiku Srbiju da održavaju dodatni osnovni akcijski kapital u visini do 2% rizične aktive. UniCredit Banka spada u sistemski značajne banke i primenjuje zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke u visini od 2% rizične aktive.

Zaštitni slojevi kapitala	na 31.12.2018. - za UniCredit Bank Srbija
zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,5% rizične aktive
kontraciklični zaštitni sloj kapitala	0%
zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik	3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana Banke odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.
zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajne banke	nije primenljivo
zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke	2,0% rizične aktive (za UniCredit Bank Srbija)

Prilog 5

PI-GR

Podaci o geografskoj raspodeli izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala

Redni br.		Opšte kreditne izloženosti		Izloženosti iz knjige trgovanja		Izloženosti po osnovu sekjuritizacije		Kapitalni zahtevi				Ponderi kapitalnih zahteva	Stopa kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala
		Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Zbir dugih i kratkih pozicija iz knjige trgovanja	Iznos izloženosti iz knjige trgovanja prema internom modelu	Iznos izloženosti prema standardizovanom pristupu	Iznos izloženosti prema IRB pristupu	Od čega: opšte kreditne izloženosti	Od čega: izloženosti iz knjige trgovanja	Od čega: izloženosti po osnovu sekjuritizacije	Ukupno		
1.	Raščlanjavanje po državama												
1.1.	Srbija	913,445,894	-	-	-	-	-	18,009,777	-	-	18,009,777	96%	0%
1.2.	Bosna i Hercegovina	3,864,486	-	-	-	-	-	239,926	-	-	239,926	1%	0%
1.3.	SAD	2,426,837	-	-	-	-	-	38,725	-	-	38,725	0%	0%
1.4.	Hrvatska	2,322,892	-	-	-	-	-	138,140	-	-	138,140	1%	0%
1.5.	Luksemburg	2,146,355	-	-	-	-	-	120,195	-	-	120,195	1%	0%
1.6.	Crna Gora	2,124,226	-	-	-	-	-	165,486	-	-	165,486	1%	0%
1.7.	Rumunija	692,495	-	-	-	-	-	39,349	-	-	39,349	0%	0%
1.8.	Bugarska	366,950	-	-	-	-	-	24,323	-	-	24,323	0%	0%
1.9.	Slovenija	186,191	-	-	-	-	-	14,377	-	-	14,377	0%	0%
1.10.	Italija	31,715	-	-	-	-	-	2,137	-	-	2,137	0%	0%
1.11.	Austrija	22,302	-	-	-	-	-	4,900	-	-	4,900	0%	0%
1.12.	Švajcarska	1,537	-	-	-	-	-	120	-	-	120	0%	0%
	...												
1.H.	Ostale države	3,719						79			79	0%	0%
2.	Ukupno	927,635,599						18,797,535	0		18,797,535	100%	0%
	Bankarska grupa:												
1.1.	Srbija	923,901,279						18,692,165			18,692,165	96%	0%
* izloženosti po ostalim zemljama su iste za Bankarsku grupu kao za Banku													
2.	Ukupno	938,090,984						19,479,922	0		19,479,922	100%	0%

Prilog 6

PI-KZS

**Podaci o iznosu kontradikličnog zaštitnog sloja kapitala
Banke/Bankarske grupe**

	Naziv	Banka	Bankarska grupa
1	Ukupna rizična aktiva	279,075,273	288,657,574
2	Specifična stopa kontradikličnog zaštitnog sloja kapitala	0%	0%
3	Zahtev za kontradiklični zaštitni sloj kapitala banke	0	0

6. KREDITNI RIZIK

Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa svojim internim aktima koji su usaglašeni sa svim relevantnim regulatornim zahtevima, MSFI 9, kao i propisima UniCredit grupe.

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematicnu i problematicnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika kao i za sve izloženosti kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

6.1 METODOLOGIJA ZA OBRAČUN ISPRAVKE VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO OSNOVU VANBILANSNIH STAVKI

U nastavku je obrazložena metodologija na osnovu koje Banka vrši obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po osnovu vanbilansnih stavki (u daljem tekstu rezervisanja / očekivani kreditni gubici).

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta i prihodi od kamata se obračunavaju na neto izloženost.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. Forbearance klasifikacija) rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja. Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno materijalno značajno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

Banka obračun rezervisanja može da vrši na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente ili na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu.

6.1.1 Obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom rezervisanja na pojedinačnoj osnovi za individualno značajne klijente i rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente koji ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Izloženosti za koje se vrši obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i koje se smatraju individualno materijalno značajnim su:

- Sve izloženosti u statusu non-performing (Nivo 3 obezvređenja) čija ukupna izloženost (bilansna i vanbilansna) na nivou grupe povezanih lica prelazi 150,000 EUR;
- Sve ostale izloženosti / transakcije za koje je procenjeno da postoji potreba za rezervisanjem na pojedinačnoj osnovi.

Prag od 150,000 EUR za pojedinačno značajna potraživanja Banka je odredila rukovodeći se:

- Pravilnikom o nadležnostima u kreditnom procesu za klijente koji pripadaju Corporate segmentu (pravna lica) za klijente u restrukturiranju i naplati. Prag je postavljen dovoljno nisko tako da su predmet individualne procene svi plasmani koji pripadaju i najnižim nivoima ovlašćenja u skladu sa Pravilnikom.
- Nivoom diversifikacije portfolija i visokim stepen razvijenosti modela za procenu umanjenja vrednosti plasmana na grupnoj osnovi za klijente koji pripadaju Retail segmentu (preduzetnici i fizička lica). Prag je postavljen na nivou tako da su predmet individualne procene samo plasmani veće vrednosti sa aspekta Retail portfolija (preko 150,000 EUR), posebno uvažavajući visok nivo diversifikovanosti Retail portfolija koji se ogleda kroz prosečan iznos plasmana (average loan ticket) odobren u Retail segmentu u skladu sa Retail Credit Risk Strategy, odnosno sveobuhvatnost samih modela za grupnu procenu koji se primenjuju za Retail segment i njihovo redovno godišnje revidiranje, a koji odražavaju visok nivo konzervativizma prilikom definisanja parametara u kalkulaciji (PD je 100% dok je vrednost LGD parametra modelirana za svaki podsegment portfolija sa realnim pretpostavkama za očekivanu naplatu odnosno jasno definisanim graničnim vrednostima – cut off, nakon kojih je i vrednost LGD parametra 100%).

Proces određivanja rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na klijentskom nivou. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno.

Rezervisanje na pojedinačnoj osnovi bi se računalo prema sledećoj formuli:

Rezervisanje = Knjigovodstvena vrednost potraživanja - Sadašnja vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova

Sadašnja vrednost očekivanih budućih novčanih tokova (RA) bi se računala po sledećoj formuli:

$$RA = \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1 + OEIR)^i}$$

gde CF predstavlja iznos očekivanih budućih novčanih tokova u periodu, a OEIR originalnu efektivnu kamatnu stopu.

U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je u skladu sa važećim radnim uputstvom za obračun posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Obračun očekivane buduće naplate potraživanja se bazira na sledećim pristupima:

- Naplata iz operativnog poslovanja (going concern)
- Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern)
- Naplata kroz prodaju potraživanja (sale concern)

Naplata iz operativnog poslovanja (going concern) se primenjuje, kada je na bazi podataka iz finansijskih izveštaja i projekcija očekivanih budućih tokova gotovine uz određenu dozu pouzdanosti i konzervatizma procenjeno da klijent nastavlja da generiše cash flow iz svog poslovanja bez likvidiranja sredstava obezbeđenja. Ovaj pristup podrazumeva da se stalno preispituju i prilagođavaju pretpostavke na kojima se zasnivaju očekivani iznosi naplate u zavisnosti od delatnosti koju klijent obavlja, kom sektoru pripada, finansijske pozicije koja se menja sa protokom vremena i sl. Naplata iz sredstava obezbeđenja (non-core collateral) u ovom slučaju može se uzeti u obzir samo pod uslovom da to ne ugrožava kapacitet klijenta da generiše cash flow iz svog redovnog poslovanja.

Naplata kroz aktiviranje kolaterala (gone concern) se primenjuje kada je procenjeno da su operativni novčani tokovi vrlo niski ili čak negativni i kada je jedino moguće generisati tokove gotovine kroz aktiviranje odnosno naplatu iz kolaterala. Prilikom sagledavanja realizacije instrumenata obezbeđenja, u trenutku izrade individualne procene, potrebno je uzeti u obzir trenutni pravni status instrumenata obezbeđenja, utrživost instrumenata obezbeđenja, trajanje povezanih pravnih radnji itd. U cilju što objektivnije procene očekivane naplate, potrebno je da se prikupe i analiziraju sve raspoložive informacije o vrednosti i periodu prodaje ranije realizovanih instrumenata obezbeđenja istog ili sličnog tipa, u istom ili sličnom postupku realizacije.

Naplata kroz prodaju potraživanja (sale concern) podrazumeva pretpostavku prodaje obezvređenog potraživanja i posledično procenu novčanih tokova koji će se realizovati prodajom u procenjenom vremenskom horizontu. Za svako pojedinačno potraživanje, iznos očekivanih novčanih tokova od prodaje potraživanja procenjuje se na osnovu internih i/ili tržišnih informacija u skladu sa sledećom hijerarhijom:

- Realizovani iznosi na nivou Grupe, za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Realizovani iznosi na tržištu za uporedive transakcije, odnosno za potraživanja sa sličnim karakteristikama;
- Interna procena prodajne cene kreirana uz podršku internih modela.

Budući novčani tok koji se ne oslanja na prihvatljivi poslovni plan ili/i finansijske projekcije ili/i periodični pregled ili aplikaciju smatraće se nerealnim i neodgovarajućim za određivanje naplativog iznosa po plasmanu. U tom slučaju, naplativi iznos plasmana svešće se na neto ostvarivu vrednost sredstava obezbeđenja kojima je osiguran plasman uzimajući u obzir troškove prodaje sredstva obezbeđenja i vreme naplate.

MSFI 9 standard zahteva obračun individualnog obezvređenja na način da se uzmu u obzir buduća očekivanja sagledana kroz prizmu scenario analize. IFRS 9 zahteva korišćenje verovatnoćom ponderisanih ishoda (scenario analiza) koje su predmet sagledavanja kroz postupak evaluacije: (a) različitih mogućih događaja/ishoda, i (b) koje inkorporiraju informacije o budućim očekivanjima (forward looking information) sa ciljem obračuna iznosa obezvređenja.

Pojednostavljeno, obračun iznosa obezvređenja u okviru scenario analize se obračunava prema formuli:

$$\text{Rezervisanje} = \sum (\text{Verovatnoća_scenaria_}i \times \text{Rezervisanje_scenaria_}i)$$

6.1.2 Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se za sve klijente u performing statusu (Nivoi obezvređenja 1 i 2), kao i za klijente u non-performing statusu (Nivo obezvređenja 3) koji ne ispunjavaju uslove za obračun rezervisanja na pojedinačnoj osnovi.

Pri tome se kod klijenata u performing statusu, različito obračunava rezervisanja za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1, za koje se računaju očekivani kreditni gubici u periodu od narednih 12 meseci, od izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2, za koje se računaju očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Rezervisanja / dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici (1Y ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 1 se obračunavaju po formuli:

$$1Y ECL = \frac{MPD_{1Y} * LGD_{1Y} * EAD_{1Y}}{(1+EIR)^{T/2}}$$

dok se rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (LT ECL) za izloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 2 obračunavaju po formuli:

$$LT ECL = \sum_{n=1Y}^T \frac{MPD_{t_n} * LGD_{t_n} * EAD_{t_n}}{(1 + EIR)^{(t_n + t_n - 1)/2}}$$

gde su T - dospeće izloženosti, t_n - jednogodišnji vremenski period koji karakteriše amortizacioni plan izloženosti, MPD - granična verovatnoća neizvršavanja obaveza, LGD - gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza, EAD – izloženost umanjena za vrednost kolaterala i EIR - efektivna ili alternativna kamatna stopa.

Rezervisanja / očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta (ECL) za non-performing zloženosti koje imaju Nivo obezvređenja 3 obračunavaju se po formuli:

$$ECL = EAD * LGD$$

6.1.3 Parametri kreditnog rizika primenjeni u obračunu rezervisanja

Vrednosti verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) primenjene u obračunu rezervisanja su preuzete iz važećih lokalnih ili grupnih rejting/skoring modela koje Banka primenjuje u ocenjivanju kreditne sposobnosti klijenta. Banka ima u upotrebi različite rejting/skoring modele, koji su prilagođeni specifičnostima segmenta kojem klijent pripada sa ciljem da se na najbolji način predvidi buduće ponašanje klijenta.

Pregled vrednosti PD parametra prema rejting kategorijama:

Interne rejting kategorije	PD rang				
1	0.02%	<=	PD	<=	0.0409%
2	0.0557%	<	PD	<=	0.1035%
3	0.1411%	<	PD	<=	0.2621%
4	0.3572%	<	PD	<=	0.6635%
5	0.9043%	<	PD	<=	1.6798%
6	2.2894%	<	PD	<=	4.2527%
7	5.7961%	<	PD	<=	10.7667%
8	14.6743%	<	PD	<=	20%
Default kategorije (8-, 9, 10)			PD	=	100%

Vrednosti faktora kreditne konverzije (CCF) koji konvertuju trenutno bilansno i vanbilansno stanje potraživanja u izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza (EaD) izvedene su iz internih EaD modela koje Banka koristi.

Vrednosti stope gubitka na neobezbeđeni deo plasmana usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) izvedene su iz internih LGD modela koje Banka koristi. Vrednosti LGD parametra zavise od broja meseci koji protekne od trenutka identifikovanja statusa defaulta klijenata i od njihove izloženosti u trenutku defaulta (EaD) i kreće se od 50% do 100% za Corporate klijente, odnosno u intervalu od 15% do 100% za Retail klijente.

6.1.4 Pregledi raspodele izloženosti Banke prema klasama izloženosti i geografskim odrednicama

Tabela 1: Ukupna bruto izloženost po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke	154,054,094	0	5,000,023
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4,713,972	7,250	22
Javna administrativna tela	295,199	660,412	84,863
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	9,170,135	158,227	16,161,401
Visokorizicne izloženosti	4,190,419	8,252,409	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	69,394,048	11,213,162	5,650
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0
Medjunarodne razvojne banke	3,009	2,006,607	4,274,985
Medjunarodne organizacije	0	0	0
Banke	15,300,842	12,720,021	16,342,040
Privredna društva	84,500,461	105,314,360	1,339,699
Fizička lica	91,149,568	10,576,014	4,062,648
Pokrivene obveznice	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0
Ostale izloženosti	9,148,265	20,003	501,824,687
Ukupno	442,032,655	150,928,465	549,096,018

Tabela 2: Geografska raspodela izloženosti, prikaz po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Srbija	Zemlje članice EU	Ostale evropske zemlje	Ostalo
Države i centralne banke	154,054,094	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4,721,222	0	0	0
Javna administrativna tela	955,611	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	9,313,708	14,561	47	46
Visokorizicne izloženosti	12,442,828	0	0	0
Izloženosti obezbedjene hipotekama na nepokretnostima	80,543,799	61,947	0	1,464
Vlasnicka ulaganja	112,644	0	0	0
Medjunarodne razvojne banke	0	2,009,616	0	0
Medjunarodne organizacije	0	0	0	0
Banke	863,956	22,143,739	360,332	4,652,836
Privredna društva	175,767,135	5,633,481	5,987,612	2,426,593
Fizička lica	101,695,072	29,463	662	385
Pokrivene obveznice	0	0	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0
Ostale izloženosti	8,900,311	27,938	4	240,015
Ukupno	549,370,380	29,920,744	6,348,658	7,321,339

6.1.5 Raspodela izloženosti po sektorima ili vrsti druge ugovorne strane sa posebnim osvrtom na dospela nenaplaćena potraživanja

Tabela 3: Klasa izloženosti prema bankama

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	863,956	1,017	0	0	0	0
Sektor stranih lica	27,156,907	19,055	0	0	0	0
Ukupno	28,020,863	20,072	0	0	0	0

Tabela 4: Klasa izloženosti prema privrednim društvima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	847,214	915	194	0	0	0
Sektor privrednih društava	160,950,101	276,536	7,063,875	4,175,519	6,651,197	3,960,336
Sektor stranih lica	14,047,686	40,440	14,444	194.6077804	0	0
Sektor javnih preduzeca	13,969,820	44,670	6	0	0	0
Ukupno	189,814,822	362,561	7,078,518	4,175,714	6,651,197	3,960,336

Tabela 5: Klasa izloženosti prema fizičkim licima

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima	1,566,484	12,934	2,300	426	0	0
Sektor finansija i osiguranja	2	0	0	0	0	0
Sektor preduzetnika	4,252,811	25,841	92,922	51,383	11,151	6,329
Sektor privrednih drustava	38,607,427	180,634	0	0	0	0
Sektor stanovništva	57,180,227	1,096,763	2,147,648	931,693	0	0
Sektor stranih lica	30,510	47	153	86	0	0
Sektor javnih preduzeca	88,121	898	0	0	0	0
Ukupno	101,725,582	1,317,117	2,243,023	983,588	11,151	6,329

Tabela 6: Klase ostalih izloženosti

Sektor/vrsta druge ugovorne strane	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Dospela nenaplaćena potraživanja		Potraživanja za koja je izvršena individualna ispravka vrednosti	
			Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Ukupna ispravka vrednosti
Drzava	154,054,115	570,865	21	14	0	0
Javni sektor	4,721,222	12,807	0	0	0	0
Ostalo	9,072,204	1,482,926	6,737	5,544	0	0
Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima	11,701	427	0	0	0	0
Sektor finansija i osiguranja	199	0	5	0	0	0
Sektor preduzetnika	627,486	61,622	0	0	0	0
Sektor privrednih drustava	71,014,923	4,372,440	0	0	0	0
Sektor stanovništva	30,580,034	1,040,064	0	0	0	0
Sektor stranih lica	2,087,681	425	57	0	0	0
Sektor javnih preduzeca	1,230,288	1,280	0	0	0	0
Ukupno	273,399,854	7,542,856	6,820	5,558	0	0

6.1.6 Raspodela izloženosti prema preostalom roku do dospeća

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaloj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Države i centralne banke			
Do 90 dana	152,080,918	0	5,000,023
od 91 do 180 dana	1,973,176	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0
Jedinice teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave			
Do 90 dana	2,016,755	0	22
od 91 do 180 dana	3,775	2,000	0
od 181 do 1 godine	553,557	5,250	0
od 1 do 5 godina	371,646	0	0
preko 5 godina	1,768,239	0	0
Javna administrativna tela			
Do 90 dana	762	0	84,863
od 91 do 180 dana	126,622	0	0
od 181 do 1 godine	160,373	0	0
od 1 do 5 godina	7,441	660,412	0
preko 5 godina	0	0	0
Banke			
Do 90 dana	15,300,718	2,824,744	16,255,498
od 91 do 180 dana	0	570,295	9,000
od 181 do 1 godine	0	1,742,463	0
od 1 do 5 godina	125	5,838,718	77,542
preko 5 godina	0	1,743,801	0
Privredna društva			
Do 90 dana	3,409,812	13,712,404	1,313,032
od 91 do 180 dana	7,692,138	11,015,057	6,667
od 181 do 1 godine	14,620,422	14,621,492	20,000
od 1 do 5 godina	31,042,236	46,061,035	0
preko 5 godina	27,735,853	19,904,373	0
Fizička lica			
Do 90 dana	2,164,412	1,877,532	3,422,157
od 91 do 180 dana	3,069,902	1,655,981	50,233
od 181 do 1 godine	6,427,533	3,157,202	13,500
od 1 do 5 godina	35,853,273	3,570,976	8,115
preko 5 godina	43,634,449	314,324	568,644
Ostale izloženosti			
Do 90 dana	9,048,086	580	501,823,069
od 91 do 180 dana	302	541	0
od 181 do 1 godine	302	2,649	0
od 1 do 5 godina	31,839	16,233	0
preko 5 godina	67,737	0	1,618
Vlasnička ulaganja			
Do 90 dana	0	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	112,644	0	0

Tabela 7: Bruto izloženost po preostaljoj ročnosti prema finalnom roku dospeća plasmana (nastavak)

Klase izloženosti	Bilansna aktiva	Vanbilansne stavke	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
Do 90 dana	1,562,480	638,878	0
od 91 do 180 dana	1,218,037	1,066,399	4,675
od 181 do 1 godine	3,466,664	2,253,558	975
od 1 do 5 godina	26,495,615	6,430,020	0
preko 5 godina	36,651,251	824,307	0
Visokorizične izloženosti			
Do 90 dana	318,773	0	0
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	2,252,118	1,115,526	0
od 1 do 5 godina	1,619,527	7,136,883	0
preko 5 godina	0	0	0
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza			
Do 90 dana	1,846,643	13,574	16,144,639
od 91 do 180 dana	55,453	21,593	0
od 181 do 1 godine	76,195	37,012	0
od 1 do 5 godina	2,152,751	34,424	16,762
preko 5 godina	5,039,093	51,624	0
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
Do 90 dana	3,009	2,006,607	4,274,985
od 91 do 180 dana	0	0	0
od 181 do 1 godine	0	0	0
od 1 do 5 godina	0	0	0
preko 5 godina	0	0	0

6.1.7 Raspodela izloženosti po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna Rezerva

Tabela 8: Bruto izloženost po kategorijama klasifikacije, obračunata i potrebna rezerva

Red. Br.	Opis	Kategorije klasifikacije					Ukupno
		A-A	B-B	C-V	D-G	E-D	
9	Bilansna aktiva koja se klasifikuje	175,389,901	61,763,844	31,522,404	6,421,692	4,684,901	279,782,742
2	Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	98,199,640	32,524,073	14,422,863	3,170,624	27,287	148,344,487
3	Ukupno aktiva koja se klasifikuje	273,589,541	94,287,917	45,945,267	9,592,316	4,712,188	428,127,229
4	Osnovica za obračun potrebne rezerve	210,668,858	75,682,795	37,858,799	9,359,795	4,693,869	338,264,116
5	Obračunata potrebna rezerva	0	1,513,656	5,678,820	2,807,939	4,693,869	14,694,284
6	Ispravka vrednosti	1,048,064	541,683	340,868	2,748,887	2,507,342	7,186,844
7	Potrebna rezerva za procenjene gubitke	0	1,161,903	5,394,523	1,218,005	2,183,700	9,958,131

6.1.8 Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela 9: Promene na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstva kod Centralne banke:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	0	0	(196)	(775)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap.2g (ii))	0	0	43	0
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	0	0	(153)	(775)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	0	0	(59)	497
Efekti promene deviznog kursa	0	0	1	82
Ukupno za godinu	0	0	(58)	579
Stanje na dan 31. decembra	0	0	(211)	(196)

Tabela 10: Promene na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	0	(623)	(1,648)	(569)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap.2g (ii))	0	0	(317,660)	0
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	0	(623)	(319,308)	(569)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	0	0	(257,231)	(1,079)
Efekti promene deviznog kursa	0	0	(768)	0
Otpis bez otpusta duga	0	623	0	0
Ukupno za godinu	0	623	(257,999)	(1,079)
Stanje na dan 31. decembra	0	0	(577,307)	(1,648)

Tabela 11: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	0	(7)	(8,517)	(31,377)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap.2g (ii))	0	0	(2,126)	0
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	0	(7)	(10,643)	(31,377)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	0	7	(6,802)	22,626
Efekti promene deviznog kursa		0	69	234
Otpis bez otpusta duga	0	0	14	0
Ukupno za godinu	0	7	(6,719)	22,860
Stanje na dan 31. decembra	0	0	(17,362)	(8,517)

Tabela 12: Promene na računu ispravke vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	(7,480,787)	(14,704,397)	(1,892,923)	(1,285,861)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap.2g (ii))	-	-	(135,875)	-
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	(7,480,787)	(14,704,397)	(2,028,798)	(1,285,861)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2,005,250)	(2,377,386)	(1,005,064)	(508,488)
Efekti promene deviznog kursa	24,256	644,882	426	(98,574)
Korekcija prihoda od kamata/time value	(94,855)	(207,918)	-	0
Efekti prodaje portfolia	5,123,296	1,833,636	-	0
Otpis sa otpustom duga	36	30,727	-	0
Otpis bez otpusta duga	549,760	7,299,669	-	0
Ukupno za godinu	3,597,243	7,223,610	(1,004,638)	(607,062)
Stanje na dan 31. decembra	(3,883,544)	(7,480,787)	(3,033,436)	(1,892,923)

Tabela 13: Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	(252)	(315,567)	(32,160)	(559)
Efekat prve primene MSFI 9 (nap.2g (ii))	0	0	(1,223)	0
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	(252)	(315,567)	(33,383)	(559)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2,023)	17,664	(58,089)	(31,605)
Efeki promene deviznog kursa	9	561	3	4
Efeki prodaje portfolia	0	38,515	0	0
Otpis sa otpustom duga	64	12,675	0	0
Otpis bez otpusta duga	1,418	245,900	77,507	0
Ukupno za godinu	(532)	315,315	19,421	(31,601)
Stanje na dan 31. decembra	(784)	(252)	(13,962)	(32,160)

Tabela 14: Promene na računu rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2018	2017	2018	2017
Stanje na dan 1. januara	126,577	99,508	198,264	197,727
Efeki prve primene MSFI 9	0	0	-6,428	0
Početno stanje nakon prve primene MSFI 9	126,577	99,508	191,836	197,727
Rezervisanja u toku godine:	68,696	94,263	220,081	675
Ukidanje rezervisanja u toku godine (nap 19)	-105,544	-67,194	-259,479	-138
Stanje na dan 31. decembra	89,729	126,577	152,438	198,264

6.1.9 Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge

Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine Banka prilikom obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive ne koristi rejtinge agencija za eksterne kreditne rejtinge, osim za izloženosti prema državama i centralnim bankama i za izloženosti prema privrednim društvima, gde se koriste kreditne procene koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice sporazuma OECD „Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits“, kao i rejtinzi agencije Moody's Investor Service.

6.1.10 Korišćenje tehnika za ublažavanje rizika

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Basel III regulativom,

- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom.

Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretnoj imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati (koje Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja).

U okviru internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjenje vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenja za upravljanje kolateralom), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom o kolateralima, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu seta dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani tačkama 53, 54, 156 i 185 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja.

Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Tabela 15: Neto izloženost pokrivena instrumentima kreditne zaštite po klasama izloženosti:

SP Klasa	Iznos pokriven sredstvima u vidu finansijske imovine	Iznos pokriven bilansnim netiranjem	Iznos pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom	Iznosi izloženosti pokriveni hipotekama nad nepokretnostima
SP - SNO	35,501	0	29,461	26,337
SP - VRI	302,772	0	0	251,707
SP - OHN	163,229	0	516,650	25,386,511
SP - B	0	14,703,121	0	0
SP - PD	2,067,877	0	3,462,625	0
SP - FL	756,941	11,036	13,408,678	0
SP - OI	0	0	17,316	0

7. TRŽIŠNI RIZICI I RIZIK LIKVIDNOSTI

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu i deviznih kurseva.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Neki od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku su:

- VaR - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kredinog sprema, devizni rizik, volatilnost i inflacija
- Stresirani VaR – istorijski pristup dodatno stresiran parametrima koji bili karakteristični za periode velikih ekonomskih kriza.

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV i CPV.

Rizik likvidnosti: Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo banci da ispuni svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracija finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, da oni postaju takvi da je povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Plan finansiranja (Funding plan) ima ključnu ulogu u celokupnom upravljanju likvidnošću kako kratkoročne, tako i dugoročne, tj. strukturne likvidnosti. Planom finansiranja definišu se potrebe i izvori za održavanje adekvatne usklađenosti pozicija aktive i pasive Banke.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na nedeljnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za banku)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti kojima su precizno definisani:

- Procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- Jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- Način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

8. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je zakonski rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, odnosima sa klijentima, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

Upravljanje operativnim rizikom u Banci uspostavlja se primenom politika i procedura za upravljanje, merenje i ublažavanje operativnih rizika. Izvršni odbor Banke kao relevantan odbor za donošenje odluka u vezi sa operativnim rizikom redovno se obaveštava o izloženosti operativnom riziku i svim relevantnim temama u vezi sa operativnim rizikom od strane Direkcije za finansijske i operativne rizike.

Direkcija za finansijske i operativne rizike je odgovorna za pravilnu primenu i sprovođenje metodologija, obračun kapitalnih zahteva za operativni rizik, merenje i kontrolu rizika, kao i određivanje korisničkih profila za IT aplikaciju koja se koristi za upravljanje operativnim rizikom. U nadležnosti navedene direkcije je i obuka menadžera operativnog rizika i njihovih zamenika, koji se u cilju adekvatnog upravljanja operativnim rizikom uspostavljaju u svim relevantnim organizacionim jedinicama Banke.

Analizom različitih elemenata operativnog rizika definišu se postupci i akcije kojim se minimiziraju troškovi izazvani operativnim rizikom. Na taj način, prikupljajući adekvatno iskustvo, sistem kontrole se razvio i unapredio u sistem upravljanja operativnim rizikom Banke.

Banka vrši obračun kapitala za operativni rizik prema standardizovanom pristupu. Računi bilansa uspeha su mapirani na osam poslovnih linija koje su definisane u skladu sa Basel II regulativom. Bruto prihod je raspoređen na odgovarajuće poslovne linije i pomnožen definisanim ponderima.

9. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (I u nekim slučajevima, sami novčani tokovi)

- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gep - proizilazi iz termske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,

- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,

- bazni rizik kome je banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena

- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu se podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja

- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)

- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)

- jednofaktorska analiza

- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

10. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Banka izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi evidentira po nabavnoj vrednosti. Ukupna bruto izloženost banke o ovom osnovu je 112,684 hiljade dinara na dan 31. decembar 2018. godine. Od toga 112,644 hiljade dinara se odnosi na investicije u zavisna društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner. Ispravka vrednosti na dan 31. decembar 2018. godine iznosi 40 hiljada dinara. Neto izloženost Banke po osnovu vlasničkih ulaganja čini 0.03% bilansne sume.

11. POKAZATELJ LEVERIDŽA

Pokazatelj leveridža se obračunava kao količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti banke i iskazuje se u procentima. Na dan 31. decembra 2018. godine pokazatelj leveridža na nivou Banke iznosi 11,93%, a na nivou Bankarske grupe 11,83%.

12. SMERNICE ZA OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJE BANKE KOJI SE ODNOSU NA KVALITET AKTIVE BANKE

12.1. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSU NA IZLOŽENOST BANKE KREDITNOM RIZIKU

Osnovne procene o strukturi i nivou kreditnog rizika kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, uključujući i uticaj kretanja u makroekonomskom okruženju na te procene, Banka definiše kroz Strateški plan i budžet. Strateški plan identifikuje srednjoročno-dugoročne ciljeve i odgovarajuće strateške opcije za njihovo ostvarenje i predstavlja okvir za izradu godišnjeg budžeta. Godišnji Forecast se koristi kao osnova za Budžet i može biti korigovan za efekte koje

promene koje se očekuju u budžetskoj godini mogu imati na pozicije bilansa stanja, bilansa uspeha i rizične aktive. Najznačajnije aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog Forecast procesa u delu kreditnog rizika su:

- Planiranje rizične aktive na osnovu projektovanih bilansnih i vanbilansnih pozicija
- Planiranje rizične strukture plasmana i rezervisanja po kreditima
- Planiranje potreba za kapitalom

Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi rizika koji je Banka spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahteve.

Apetit prema riziku Banke je definisan dosledno sa poslovnim modelom Grupe, procesom budžetiranja i ICAAP procesima. Za ovu svrhu, rizični apetit Banke je integrisan u proces budžetiranja sa ciljem da usmerava izbor željenog profila banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja.

Struktura rizičnog apetita Banke uključuje:

1. Izjavu o rizičnom apetitu (RAS) – definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, sa ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana.
2. Ključni pokazatelj performansi (KPI) rizičnog apetita – sastavljen je od seta ključnih pokazatelja performansi zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana.

Za svaku dimenziju navedenu u izjavi, identifikovan je jedan ili više ključnih pokazatelja, sa ciljem da se kvantitativno izmeri pozicija Banke na različite načine: kroz apsolutne vrednosti, odnose između uporedivih veličina, kao i osetljivost na definisane parametre.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: *targeta*, *trigera* i *limita*. Pragovi se definišu kroz “top-down” proces koji se komunicira od strane Grupe, a Banka u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtevima i budžetskim apetitima komunicira “bottom-up” predlog.

- a) **Targeti** predstavljaju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre.
- b) **Trigeri** predstavljaju svojevrstni “early warning sistem” koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita.
- c) **Limiti** su granične tačke koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrednosti.

Rizični apetit banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmena višegodišnjih planova Banke takođe tangira izmenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja pragova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na izloženost kreditnom riziku Banka je objavila u okviru tačaka 1. i 6. ovog dokumenta i to pre svega:

- Postupke za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika,
- Način na koji Banka upravlja kreditnim rizikom kao i opis uloga, delokruga, odgovornosti svih organizacionih delova povezanih sa upravljanjem kreditnim rizikom,
- Način na koji Banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju, opis zajedničkih karakteristika za identifikovanje rizika koncentracije i opis sistema limita izloženosti koji su uspostavljeni radi kontrole rizika koncentracije u kreditnom portfoliju.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Banke prikazani su u sledećim tabelama:

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku - sa stanjem na dan 31.12.2018.

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	23,788,821	211	23,788,610	29,616,699	53,405,309
Založena finansijska sredstva	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	682,823	682,823
Hartije od vrednosti	100,433,746	5	100,433,741	1,493,552	101,927,293
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20,992,298	17,362	20,974,936		20,974,936
Kreditni i potraživanja od komitenata	262,559,800	6,916,980	255,642,820	0	255,642,820
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	222,773	222,773
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	2	2
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	112,644	112,644
Nematerijalna imovina	0	0	0	1,617,855	1,617,855
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	1,589,673	1,589,673
Investicione nekretnine	0	0	0	1,331	1,331
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odložena poreska sredstva	0	0	0	239,899	239,899
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0		0
Ostala sredstva	997,677	14,746	982,931		982,931
Bilansna izloženost	408,772,342	6,949,304	401,823,038	35,577,251	437,400,289
Date garancije i jemstva	72,990,125	242,167	72,747,958	0	72,747,958
Preuzete buduće obaveze	78,885,857	0	78,885,857	0	78,885,857
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	701,289,771	701,289,771
Vanbilansna izloženost	151,875,982	242,167	151,633,815	701,289,771	852,923,586
Ukupna izloženost	560,648,324	7,191,471	553,456,853	736,867,022	1,290,323,875

Razlika u bilansnim izloženostima u Tabeli 1 (iz tačke 6.) sa tabelom iznad, koja je rađena u skladu sa smernicama za kvalitet aktive, je ta da se Tabela 1 (iz tačke 6.) odnosi na bilansnu aktivu koja je ušla u obračun rizikom ponderisane aktive u skladu sa bazelskim standardima gde je obuhvaćena aktiva koja je izložena, kao i aktiva koja nije izložena kreditnom riziku). Za izradu smernica uzimana je aktiva koja je izložena kreditnom riziku, dok se ostatak aktive nalazi na pozicijama imovine koja nije izložena kreditnom riziku.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku - sa stanjem na dan 31.12.2017.

(u hiljadama dinara)

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	38,227	196	38,031	29,622,986	29,661,017
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	2,281,049	2,281,049
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	82,171,636	82,171,636
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	79,534	1,648	77,886	-	77,886
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11,834,167	8,517	11,825,650	-	11,825,650
Kredit i potraživanja od komitenata	241,926,817	9,373,710	232,553,107	-	232,553,107
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	192,251	192,251
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	9,195	9,195
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	112,644	112,644
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	1,162,458	1,162,458
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1,551,389	1,551,389
Investicione nekretnine	-	-	-	1,364	1,364
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	0
Odložena poreska sredstva	-	-	-	171,179	171,179
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	1,010,139	32,412	977,727	-	977,727
Bilansna izloženost	254,888,884	9,416,483	245,472,401	117,276,151	362,748,552
Date garancije i jemstva	70,820,796	324,841	70,495,955	-	70,495,955
Preuzete buduće obaveze	69,120,326	-	69,120,326	-	69,120,326
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	0	588,450,627	588,450,627
Vanbilansna izloženost	139,941,122	324,841	139,616,281	588,450,627	728,066,908
Ukupna izloženost	394,830,006	9,741,324	385,088,682	705,726,778	1,090,815,460

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja dati su u sledećim tabelama:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2018.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	85,709,929	0	0	2,092,023	87,801,952	926,389	1,210,961	85,664,601	21,468,796	228,427
Stambeni krediti	30,750,877	0	0	410,396	31,161,272	143,266	120,469	30,897,537	21,284,700	226,954
Potrošački i gotovinski krediti	51,727,113	0	0	1,615,812	53,342,925	748,096	1,062,356	51,532,472	175,221	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,217,342	0	0	51,711	3,269,054	24,984	27,938	3,216,132	0	0
Ostala potraživanja	14,597	0	0	14,104	28,701	10,043	198	18,460	8,875	1,473
Potraživanja od privrede	465,701,157	0	6,679,096	466,117	472,846,370	4,235,898	818,222	467,792,251	34,464,602	1,777,428
Velika preduzeća	188,506,214	0	4,821,304	17,357	193,344,875	2,606,001	381,466	190,357,409	17,819,544	1,326,359
Mala i srednja preduzeća	104,104,235	0	1,857,792	448,760	106,410,788	1,629,897	373,989	104,406,902	15,369,563	451,069
Javna preduzeća	13,457,935	0	0	0	13,457,935	0	42,787	13,415,148	1,275,495	0
Potraživanja od ostalih klijenata	159,632,773	0	0	0	159,632,773	0	19,980	159,612,793	0	0
Ukupna izloženost	551,411,086	0	6,679,096	2,558,140	560,648,322	5,162,287	2,029,183	553,456,853	55,933,399	2,005,855
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	551,411,086	0	0	0	551,411,086		2,029,183	549,381,903	55,933,399	0
od čega: restrukturirana	1,663,964	0	0	0	1,663,964		66,439	1,597,525	900,844	0
Problematična potraživanja	0	0	6,679,096	2,558,140	9,237,237	3,969,692	1,192,594	4,074,951	0	2,005,855
od čega: restrukturirana	0	0	5,886,305	143,183	6,029,488	3,358,003	96,411	2,575,074	0	1,555,870
Ukupna izloženost	551,411,086	0	6,679,096	2,558,140	560,648,322	3,969,692	3,221,777	553,456,853	55,933,399	2,005,855

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

* U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	76,678,820	121,120	424,181	978,203	78,202,324	166,639	838,075	77,197,610	66,214,671	1,088,981
Stambeni krediti	26,643,951	9,491	393,939	141,651	27,189,031	137,563	28,712	27,022,756	65,692,056	1,081,571
Potrošački i gotovinski krediti	46,842,772	27,512	23,618	791,366	47,685,268	23,618	773,960	46,887,690	508,321	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,183,294	83,021	2,259	32,860	3,301,434	2,259	31,368	3,267,807	0	0
Ostala potraživanja	8,803	1,096	4,366	12,326	26,591	3,199	4,035	19,357	14,293	7,410
Potraživanja od privrede	300,459,694	3,484,889	12,259,145	423,954	316,627,681	7,614,261	1,122,350	307,891,070	132,856,728	12,452,572
Velika preduzeća	175,535,117	3,346,763	9,251,618	4,391	188,137,889	6,244,127	539,735	181,354,027	83,088,680	7,636,235
Mala i srednja preduzeća	83,816,166	136,531	2,113,844	406,866	86,473,407	1,362,076	535,105	84,576,226	30,346,414	2,150,701
Javna preduzeća	17,439,986	395	888,690	46	18,329,118	3,066	36,673	18,289,379	19,421,635	2,665,636
Potraživanja od ostalih klijenata	23,668,424	1,200	4,992	12,650	23,687,267	4,992	10,837	23,671,438	0	0
Ukupna izloženost	377,138,514	3,606,009	12,683,326	1,402,156	394,830,005	7,780,900	1,960,426	385,088,680	199,071,399	13,541,553
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	377,138,514	3,606,009	0	0	380,744,523	0	1,499,842	379,244,681	199,071,399	0
od čega: restrukturirana	1,490,233	4,331	0	0	1,494,564	0	16,035	1,478,529	2,658,438	0
Problematična potraživanja	0	0	12,683,326	1,402,156	14,085,482	7,780,900	460,583	5,843,999	0	13,541,553
od čega: restrukturirana	0	0	11,234,996	119,536	11,354,532	7,049,203	39,884	4,265,445	0	11,365,502
Ukupna izloženost	377,138,514	3,606,009	12,683,326	1,402,156	394,830,005	7,780,900	1,960,426	385,088,680	199,071,399	13,541,553

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane prema granskoj i geografskoj koncentraciji dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	75,378,836	1,274,662	3,545,070	274,220	4,906,972	392,831
Stambeni krediti	28,397,748	213,955	978,100	73,725	852,276	87,448
Potrošački i gotovinski krediti	43,966,790	1,024,421	2,501,813	191,931	3,954,997	291,036
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,004,887	32,539	65,035	5,189	94,830	9,097
Ostala potraživanja	9,409	3,746	121	3,375	4,870	5,251
Potraživanja od privrede*	383,504,598	6,516,260	14,963,258	247,375	18,069,066	340,618
Sektor A	3,798,715	78,325	2,108,037	12,827	614,738	32,923
Sektor B, C i E	78,152,801	1,975,091	4,089,242	7,383	8,620,722	106,828
Sektor D	5,270,589	307,091	31126.6379	0	234,540	0
Sektor F	39,283,534	67,947	1,197,257	7,369	2,503,212	21,118
Sektor G	67,606,317	175,213	4,971,709	29,732	3,863,094	44,785
Sektori H, I i J	21,918,755	28,029	1,039,873	23,807	853,141	20,868
Sektori L, M i N	23,637,126	3,301,019	414,152	17,720	434,693	229
Potraživanja od ostalih klijenata	143,836,763	583,544	1,111,861	148,537	944,925	113,866
Ukupna izloženost	458,883,434	7,790,921	18,508,328	521,595	22,976,039	733,449

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	1,879,051	150,310	0	0	0	0
Stambeni krediti	522,752	35,268	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	1,303,513	108,424	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	52,590	4,886	0	0	0	0
Ostala potraživanja	196	1,732	0	0	0	0
Potraživanja od privrede*	5,830,663	26,574	0	0	43,333,571	14,387
Sektor A	6	0	0	0	0	0
Sektor B, C i E	1,497,594	3,841	0	0	0	0
Sektor D	248,144	0	0	0	0	0
Sektor F	442,304	0	0	0	0	0
Sektor G	2,446,221	1,307	0	0	0	0
Sektori H, I i J	133,205	5,190	0	0	0	0
Sektori L, M i N	33,708	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	1,029,481	16,236	0	0	43,333,571	14,387
Ukupna izloženost	7,709,715	176,884	0	0	43,333,571	14,387

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i zapadne Srbije	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	74,810,422	538,915	535,657	297,661	1,028,244	408,214
Stambeni krediti	26,490,486	264,218	43,700	110,107	91,308	110,243
Potrošački i gotovinski krediti	45,129,160	259,054	472,626	177,387	894,313	279,084
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,181,773	12,760	19,220	5,901	41,951	11,140
Ostala potraživanja	9,004	2,883	111	4,267	672	7,747
Potraživanja od privrede*	239,751,520	11,825,667	11,433,053	290,438	13,944,491	463,145
Sektor A	5,125,606	78,561	1,439,863	1,691	580,864	38,071
Sektor B, C i E	70,959,313	10,577,178	3,797,493	7,443	7,559,781	230,067
Sektor D	4,127,882	271,565	51379.44869	0	167,735	0
Sektor F	23,784,397	35,302	856,430	2,112	1,492,557	23,094
Sektor G	64,864,145	229,220	4,240,132	42,898	2,833,492	14,774
Sektor H, I i J	23,319,711	6,555	695,227	28,817	486,951	19,833
Sektor L, M i N	28,166,845	87,341	193,561	17,970	394,538	675
Potraživanja od ostalih klijenata	19,403,621	539,945	158,967	189,507	428,575	136,631
Ukupna izloženost	314,561,942	12,364,581	11,968,709	588,099	14,972,735	871,358

	Region južne i istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	425,617	157,595	0	0	0	0
Stambeni krediti	27,948	51,022	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	374,185	99,460	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	23,372	5,318	0	0	0	0
Ostala potraživanja	113	1,795	0	0	0	0
Potraživanja od privrede*	3,762,065	92,574	0	0	35,053,453	11,275
Sektor A	3	0	0	0	0	0
Sektor B, C i E	1,168,818	56,804	0	0	0	0
Sektor D	0	19	0	0	0	0
Sektor F	395,383	109	0	0	0	0
Sektor G	711,271	8,124	0	0	0	0
Sektor H, I i J	94,497	5,260	0	0	0	0
Sektor L, M i N	14,021	2,886	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	1,378,072	19,372	0	0	35,053,453	11,275
Ukupna izloženost	4,187,683	250,169	0	0	35,053,453	11,275

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	83,254,140	1,748,855	468,745	238,189	0	267,753	119,228	506,647	441,543	756,853
Stambeni krediti	30,451,577	193,566	75,763	29,970	0	25,090	5,107	41,345	16,970	321,883
Potrošački i gotovinski krediti	49,651,401	1,490,703	382,227	202,783	0	238,847	105,110	451,112	410,594	410,149
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,138,362	63,510	10,385	5,086	0	3,604	6,728	13,322	11,854	16,204
Ostala potraživanja	12,800	1,076	371	350	0	211	2,283	867	2,125	8,618
Potraživanja od privrede	452,896,378	12,696,626	94,414	13,740	0	4,986,092	47,006	270,145	218,531	1,623,440
Velika preduzeća	188,212,731	293,463	20	0	0	4,476,576	73	168,255	0	193,757
Mala i srednja preduzeća	102,078,123	1,954,482	57,907	13,723	0	509,516	46,934	101,890	218,531	1,429,683
Javna preduzeća	3,149,384	10,308,534	0	17	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	159,456,140	140,147	36,486	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	536,150,517	14,445,481	563,159	251,929	0	5,253,844	166,234	776,792	660,074	2,380,293
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	536,150,517	14,445,481	563,159	251,929	0	0	0	0	0	0
od čega: restrukturirana	1,607,106	24,224	25,269	7,365	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	5,253,844	166,234	776,792	660,074	2,380,293
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	4,727,705	16,984	181,700	96,233	1,006,866
Ukupna izloženost	536,150,517	14,445,481	563,159	251,929	0	5,253,844	166,234	776,792	660,074	2,380,293

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	74,156,998	2,045,441	404,775	192,726	0	229,112	116,436	283,315	267,608	505,913
Stambeni krediti	26,301,074	257,908	65,017	29,443	0	99,906	19,550	24,785	15,843	375,506
Potrošački i gotovinski krediti	44,693,293	1,691,342	329,042	156,606	0	125,982	90,682	249,385	234,552	114,383
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,154,057	95,321	10,395	6,542	0	2,975	4,005	8,723	10,705	8,711
Ostala potraživanja	8,574	869	321	135	0	250	2,199	422	6,508	7,312
Potraživanja od privrede	294,699,827	8,430,445	795,064	19,246	0	3,470,997	192,530	54,754	63,981	8,900,837
Velika preduzeća	172,438,976	5,825,353	617,529	22	0	2,052,535	106	58	71	7,203,240
Mala i srednja preduzeća	81,258,047	2,604,454	70,972	19,224	0	519,533	192,425	47,262	63,910	1,697,580
Javna preduzeća	17,440,290	91	0	0	0	888,690	0	29	0	17
Potraživanja od ostalih klijenata	23,562,514	547	106,564	0	0	10,238	0	7,405	0	0
Ukupna izloženost	368,856,826	10,475,886	1,199,839	211,971	0	3,700,109	308,966	338,069	331,589	9,406,750
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	368,856,826	10,475,886	1,199,839	211,971	0	0	0	0	0	
od čega: restrukturirana	1,449,539	21,420	14,461	9,144	0	0	0	0	0	
Problematična potraživanja	0	0	0	0	0	3,700,109	308,966	338,069	331,589	9,406,750
od čega: restrukturirana	0	0	0	0	0	3,359,094	55,251	10,284	15,548	7,914,356
Ukupna izloženost	368,856,826	10,475,886	1,199,839	211,971	0	3,700,109	308,966	338,069	331,589	9,406,750

* Dani docnje se računaju prema metodologiji Banke

** U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Način na koji Banka identifikuje i definiše problematična i restrukturirana potraživanja definisan je kroz načela upravljanja lošom aktivom banke u okviru Strategije upravljanja rizicima Banke.

Banka lošu aktivu definiše na klijentskom nivou primenjujući osnovna načela identifikacije u skladu sa pojmom problematičnih potraživanja definisanim na osnovu odluke kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

U tom smislu klijenti kojima je dodeljen interni rejting 8-, 9 i 10, čine lošu aktive Banke. Navedene rejting kategorije se odnose na klijente kod kojih je prisutan neki od indikatora statusa neizmirenja obaveza u skladu sa internom regulativom⁷, a koji upućuje na situaciju po kojoj je dužnik:

- a) u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili
- b) prema proceni banke nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze bez realizacije sredstva obezbeđenja (tzv. Unlikely-to-pay status⁸).⁹

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, posebna pažnja je posvećena upravljanju lošom aktivom preko odgovarajućih organizacionih jedinica za upravljanje problematičnim plasmanima kao odvojenim funkcionalnim delovima specijalizovanim za segmente fizičkih lica i malih pravnih lica (Retail), kao i za velika privredna društva (Corporate).

Ovakva organizaciona struktura je usklađena sa standardima i najboljom praksom UniCredit Grupe kroz jasnu specijalizaciju u kreditnom procesu, posvećene strukture koje obezbeđuju ranu identifikaciju plasmana sa znacima povećanog kreditnog rizika i sveobuhvatno praćenje kreditnog portfolija, kao i restrukturiranje i upravljanje spornim plasmanima, kao i krajnju naplatu potraživanja prinudnim putem.

Striktnim odvajanjem funkcionalnosti odobrenja, praćenja i restrukturiranja plasmana, povećava se efikasnost procesa i otvara mogućnost za pravovremenu i intenzivnu akciju usmerenu na stvaranje uslova za rešavanje ugroženih plasmana i njihov povratak u redovan portfolio, ili ako to nije moguće poboljšanje pozicije Banke u postupku naplate potraživanja.

Osnovna načela i principi u upravljanju lošom aktivom kojima se Banka rukovodi su:

- Rana identifikacija upozoravajućih signala kod klijenata, adekvatno praćenje takvog portfolija i jasni kriterijumi za prelazak nadležnosti nad klijentom u okviru posebne službe koja se bavi problematičnim (i potencijalno problematičnim) plasmanima i klijentima;
- Proaktivno upravljanje problematičnim plasmanima i sprečavanje gubitaka;
- Upoznavanje sa faktorima koji su doveli do finansijskih poteškoća, analiza poslovnog plana i plana finansijske konsolidacije, potencijala za restrukturiranje plasmana i ostalih scenarija na raspolaganju, poštujući načelo vremenske vrednosti novca;
- Efikasnost u procesu naplate iz instrumenata obezbeđenja (sudskim i vansudskim putem), ukoliko su sve prethodno raspoložive opcije iscrpljene.

Nivo loše aktive banke koji se smatra prihvatljivim sa aspekta ciljanog nivoa (business-as-usual scenario), je utvrđen u budžetskom procesu, kao i procesu višegodišnjeg planiranja banke. Paralelno sa navedenim budžetskim i višegodišnjim procesom planiranja, u komplementarnom procesu definisanja apetita rizika (u daljem tekstu: RAF – Risk appetite Framework) sa jednogodišnjim horizontom, su utvrđeni i nivoi loše aktive u pretpostavkama blagog i izraženog stres scenarija. RAF proces predstavlja okvir za procenu i razumevanje najvišeg prihvatljivog nivoa loše aktive banke.

⁷ Za detaljan pregled svih indikatora Default-a videti važeću verziju Metodologije za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza.

⁸ Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne.

⁹ Klijenti kod kojih su prisutni indikatori statusa neizmirenja obaveza su internom regulativom banke označeni i kao klijenti kod kojih su prisutni objektivni dokazi obezvređenja u skladu sa MRS MSFI 9, i za njih se obračunava iznos obezvređenja na individualnoj i kolektivnoj osnovi.

Organizacioni deo za praćenje kreditnog portfolija za privredu zadužen je za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke koji pripadaju Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom (tzv. Watch list portfolio). Kreditni monitoring klijenata se sastoji iz 2 međusobno povezana procesa: Identifikacije signala upozorenja i sistematski nadzor klijenata sa povišenim rizikom. Proces identifikacije signala predstavlja dnevni proces uočavanja signala upozorenja kod klijenata koji pripadaju Standard portfoliju putem web aplikacije (Anomaly management Tool-om). U zavisnosti od identifikacije rizika koji sugeriše uočeni signal i datih komentara u okviru navedene web aplikacije od strane Saradnika za rad sa privredom iz Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Saradnika za kreditno odobrenje privredi iz Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, klijent se klasifikuje na jednu od „watch“ lista (WL1, WL2) ili se vrši potencijalni transfer klijenta u „restructuring“ ili „workout“ nadležnost ili nazad u standardni portfolio. Sistemski nadzor je proces klasifikacije rizičnih klijenata na jednu od „watch“ listi (WL1 ili WL2) u cilju definisanja strategija i praćenje njihove implementacije koje imaju za cilj umanjeње identifikovanih rizika.

Komiteta za praćenje rizičnih klijenata je telo čija je uloga da analizira klijente sa povišenim nivoom rizika i definiše dalje akcije koje će biti preduzete prema tom klijentu kako bi se umanjio potencijalni gubitak za Banku. Učestalost održavanja Komiteta za praćenje rizičnih klijenata je mesečna, a po potrebi i češća. Postupak identifikacije, klasifikacije, akcioni planovi i praćenje rizičnih/WL klijenata, kao i uloge i odgovornosti Sektora za korporativno i investiciono bankarstvo i Sektora za upravljanje rizicima detaljno se razrađuju posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje problematičnih/rizičnih klijenata Banke. Praćenje se vrši i u okviru Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom (Odeljenje za praćenje kreditnog portfolija stanovništva i naplatu) kroz EAL i WL za Small Business klijente sa manje od 90 dana docnje. Za fizička lica praćenje problematičnih klijenata vrši se kroz 3 kategorije: PDL, WL1 i WL2, automatskom klasifikacijom klijenata fizičkih lica.

Nadležnosti za donošenje odluka o klijentima koji su identifikovani na „watch“ listi su usklađene sa *Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima*.

Potencijalni uzroci problema koji mogu biti evidentirani kao signali upozorenja koji bi uticali na klasifikaciju klijenta u WL mogu biti: docnja u izmirivanju obaveza, blokada računa, problemi likvidnosti, interni rejting, pogoršanje finansijskog položaja, pogoršanje tržišne pozicije klijenta, negativne informacije iz javnih medija, kašnjenje godišnjeg pregleda poslovanja (review) i sl. Detaljan pregled svih signala upozorenja definisan je posebnim internim aktom koji se odnosi na praćenje problematičnih/rizičnih klijenata Banke.

Internom regulativom koja definiše Proces praćenja i klasifikacije klijenata u okviru kreditnog portfolia za privredu, definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije su definisane u odnosu na klasifikaciju klijenata (WL1 i WL2) i podrazumevaju promenu dinamike ponovnog pregleda klijenta, ažuriranje internog rejtinga, promena dinamike dostavljanja finansija, promena strategije, provera pravne valjanosti i mogućnosti aktivacije sredstava obezbeđenja, ažuriranje procene sredstava obezbeđenja, preispitivanje kamata i naknada i prilagođavanje nivou rizika.

Kada je reč o fizičkim licima i malim privrednim društvima (Small Business klijenti), klasifikacija klijenata kao i akcije koje je neophodno preduzeti kada se klijent identifikuje kao rizičan, definisane su poslovnim pravilima *Smernicom za praćenje i naplatu od fizičkih lica*, odnosno *Smernicom za praćenje i naplatu od malih preduzeća i preduzetnika*. Klasifikacija klijenata vrši se na osnovu 2 kriterijuma: *cluster* kome klijent pripada i dana docnje. Cluster predstavlja stepen rizičnosti klijenata i deli se na visoko, srednje i nisko rizične klijente. Cluster se određuje na osnovu matrice visine (neobezbeđene) izloženosti prema Banci i internog rejtinga (za fizička lica), odnosno matrice kombinacije signala upozorenja (za pravna lica i preduzetnike). U zavisnosti od Clustera i trenutnih dana docnje određuje se klasifikacija klijenta u jednu od 3 kategorije: PDL (pre delinquency), WL1 i WL2. U zavisnosti od klasifikacije (PDL, WL1, WL2) definisane su obavezne akcije koje je potrebno preduzeti kada je klijent identifikovan kao rizičan/WL klijent. Obavezne akcije podrazumevaju polugodišnji pregled klijenta, pozivanje klijenata radi izmirenja obaveza, slanje pisama i sms poruka obaveštenja o dugu, naplatu dospelog duga iz garantnog depozita, identifikacija klijenata za potencijalnu izmenu prethodno odobrenih uslova (forbearance), blokada računa (SB klijenti). Što je klijent rizičniji to su akcije u naplati potraživanja intenzivnije (veći broj poziva, pisama i slično). Kontaktiranje klijenata u procesu praćenja rizičnih klijenata vrši se kroz GEMO aplikaciju.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima ustanovljena je redovna elektronska evidencija dana docnje koji se javljaju pri naplati dospelih potraživanja. Takav pregled dostupan je svim zaposlenima u Sektoru za korporativno i investiciono

bankarstvo i Sektoru za poslove sa stanovništvom, kao i u Sektoru za upravljanje rizicima, i kontrola dana kašnjenja vrši se na nedeljnoj bazi.

Svake nedelje, klijenti koji se nađu na takvoj listi moraju biti kontaktirani od strane Saradnika za rad sa privredom/Saradnika za rad sa stanovništvom koji će klijentu skrenuti pažnju na iznos dugovanja kao i dane docnje. Ako do sledećeg pregleda iste liste, klijent i dalje ne izmiri svoje obaveze, Saradnik za rad sa privredom/Saradnik za rad sa stanovništvom postupuje dalje u skladu sa internim procedurama i pravilima.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima su jasno definisana pravila na osnovu kojih se nakon određenog dana docnje pokreće prinudna naplata sa računa klijenta, pri čemu se u određenim situacijama postupak prinudne naplate može odložiti donošenjem zajedničke odluke svih uključenih organizacionih jedinica.

U cilju efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, posebne organizacione jedinice u okviru Sektora za upravljanje rizicima bave se klijentima koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze prema Banci ili za koje je procenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, te je potrebno restrukturiranje obaveza, kao i klijentima kod kojih je cilj maksimizacija povraćaja spornih plasmana (workout) koristeći raspoložive mogućnosti naplate (prevashodno sredstva obezbeđenja). Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima koji su transferisani u nadležnost Odeljenja za naplatu problematičnih plasmana privredi, Službe za restrukturiranje plasmana privredi ili Odeljenja za problematične plasmane stanovništvu (u daljem tekstu: RWO), kao i organizacija ove funkcije kreditnog procesa, definišu se posebnim internim aktom koji se odnosi na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata. Osnovni razlozi odvojenog upravljanja problematičnim plasmanima, koji se preko funkcije praćenja problematičnih plasmana transferišu u RWO, su:

- Blagovremena identifikacija povećanog kreditnog rizika i optimalan pristup u izboru strategije za takve klijente,
- Profesionalno upravljanje problematičnim kreditima i smanjenje mogućnosti neočekivanih i nepredviđenih značajnih potreba za rezervisanjem za potencijalne gubitke, što može imati značajan uticaj na rezultat Banke,
- Problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtevaju češće praćenje, kontakte i analize u cilju nalaženja adekvatnog rešenja).

U okviru RWO-a postoji odvojenost u pristupu upravljanja klijentima u restrukturiranju u odnosu na sporne plasmane.

Za proces restrukturiranja karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente koji imaju otplatni kapacitet, odnosno kapacitet za restrukturiranje i potencijal za oporavak,
- Banka radi na razvoju i sprovođenju sveobuhvatnih rešenja, strategija i akcionih planova, procene vrednosti imovine i smanjenje izloženosti, poboljšanje baze kolaterala, evaluacija alternativnih opcija za struktuiranje duga, smanjenje identifikovanih rizika, kako bi se prevazišle privremene slabosti u poslovanju dužnika i očuvao kontinuitet poslovanja,
- Provera kreditne aplikacije, LLP efekata i pravnog statusa obezbeđenja uz podršku Odeljenja za pravne poslove,
- Odgovornost za razvoj i implementaciju strategije za ovu vrstu klijenata imaju Služba za restrukturiranje plasmana privredi i Odeljenje za problematične plasmane stanovništvu u saradnji sa Sektorom za korporativno, investiciono bankarstvo/Sektorom za poslove sa stanovništvom (biznis funkcija).

Za workout proces (naplatu spornih plasmana) karakteristično je sledeće:

- Banka identifikuje klijente kod kojih ne postoji mogućnost da se restrukturiraju ili restrukturiranje nije dalo rezultata,
- Potrebno implementirati adekvatnu i održivu startegiju naplate plasmana kako bi dostigli najvišu moguću stopu naplate i obezbedili umanjenje gubitka Banke,
- Detaljna provera ugovora i kolateral pozicije,
- Osnovni cilj je likvidacija, odnosno zatvaranje svih plasmana.
- Odgovornost za sve ove aktivnosti je na Odeljenju za naplatu spornih plasmana privredi i Odeljenju za problematične plasmane stanovništvu.

Podaci o problematičnim potraživanjima dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	87,801,952	2,137,350	2,092,023	52,084	926,389	2%	228,427
Stambeni krediti	31,161,272	263,735	410,396	9,799	143,266	1%	226,954
Potrošački i gotovinski krediti	53,342,925	1,810,452	1,615,812	42,233	748,096	3%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,269,054	52,922	51,711	8	24,984	2%	0
Ostala potraživanja	28,701	10,241	14,104	44	10,043	49%	1,473
Potraživanja od privrede**	472,846,370	5,054,119	7,145,213	5,977,404	4,235,898	2%	1,777,428
Sektor A	6,645,571	118,551	124,075	30,726	94,949	0%	35,586
Sektor B, C i E	94,453,503	1,424,111	2,093,143	1,970,468	1,198,416	2%	1,374,536
Sektor D	6,091,491	155,712	307,091	173,077	118,697	5%	17,609
Sektor F	43,522,741	116,961	96,435	10,857	53,840	0%	27,868
Sektor G	79,138,379	340,973	251,037	116,249	149,916	0%	81,543
Sektori H, I i J	24,022,868	128,889	77,893	15,318	51,994	0%	7,848
Sektori L, M i N	27,838,647	1,951,559	3,318,968	3,182,804	1,893,170	12%	12,447
Potraživanja od ostalih klijenata	191,133,170	817,363	876,570	477,904	674,916	0%	219,989
Ukupna izloženost	560,648,322	7,191,470	9,237,237	6,029,488	5,162,287	4%	2,005,855

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	78,202,324	1,004,714	1,402,384	79,565	441,325	2%	1,088,981
Stambeni krediti	27,189,031	166,275	535,589	51,462	147,274	2%	1,081,571
Potrošački i gotovinski krediti	47,685,268	797,578	814,984	28,047	271,204	2%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,301,434	33,627	35,119	56	15,687	1%	0
Ostala potraživanja	26,591	7,234	16,692	0	7,159	63%	7,410
Potraživanja od privrede**	316,627,681	8,736,611	12,683,099	11,274,968	7,800,158	4%	12,452,572
Sektor A	7,264,659	122,741	118,322	0	78,058	0%	111,797
Sektor B, C i E	94,356,897	7,145,939	10,871,492	10,699,779	6,914,898	12%	11,232,704
Sektor D	4,618,580	82,756	271,584	198,279	53,049	6%	28,433
Sektor F	26,589,383	134,360	60,616	5,201	42,667	0%	45,017
Sektor G	72,944,056	412,094	295,017	114,099	151,555	0%	90,342
Sektori H, I i J	24,656,852	96,413	60,466	10,450	32,592	0%	20,860
Sektori L, M i N	28,877,837	66,502	108,872	55,450	20,567	0%	200,842
Potraživanja od ostalih klijenata	57,319,417	675,805	896,730	191,709	506,772	2%	722,576
Ukupna izloženost	394,830,005	9,741,325	14,085,483	11,354,532	8,241,483	6%	13,541,553

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2018., odnosno 2017. godini dati su u sledećim tabelama:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja				Uticao kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	1,402,384	1,341,833	0	610,839	364,609	0	246,230	41,355	0	2,092,023	1,165,634
Stambeni krediti	535,589	65,193	0	154,105	80,226	0	73,879	36,282	0	410,396	267,129
Potrošački i gotovinski krediti	814,984	1,232,769	0	431,333	274,517	0	156,816	609	0	1,615,812	867,716
Transakcioni krediti i kreditne kartice	35,119	43,289	0	22,463	9,866	0	12,597	4,233	0	51,711	26,728
Ostala potraživanja	16,692	583	0	2,939	0	0	2,939	232	0	14,104	4,062
Potraživanja od privrede	12,683,099	3,639,992	0	9,098,017	1,717,296	6,926,657	454,064	79,861	0	7,145,213	2,909,316
Velika preduzeća	9,256,009	3,173,437	0	7,539,755	534,141	6,926,657	78,956	51,031	0	4,838,661	2,232,660
Mala i srednja preduzeća	2,520,711	466,555	0	663,512	288,774	0	374,737	17,201	0	2,306,553	676,656
Javna preduzeća	888,737	0	0	877,108	877,057	0	51	11,629	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	17,642	0	0	17,643	17,323	0	319	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	14,085,483	4,981,825	0	9,708,856	2,081,904	6,926,657	700,295	121,216	0	9,237,237	4,074,950

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2017-2018. Prilog broj 11 je sadržan u tabeli iznad, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja		Smanjenje problematičnih potraživanja				Uticao kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
		od čega: kupljeno		od čega: naplaćeno	od čega: prodato	od čega: otpisano					
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	4,128,596	902,467	0	3,520,820	1,264,333	0	2,256,486	(107,858)	0	1,402,384	961,059
Stambeni krediti	738,652	114,597	0	251,795	123,139	0	128,656	(65,866)	0	535,589	388,315
Potrošački i gotovinski krediti	2,565,305	741,265	0	2,449,606	731,904	0	1,717,703	(41,979)	0	814,984	543,780
Transakcioni krediti i kreditne kartice	824,638	29,913	0	819,419	409,291	0	410,128	(13)	0	35,119	19,432
Ostala potraživanja	0	16,692	0	0	0	0	0	0	0	16,692	9,532
Potraživanja od privrede	21,205,109	2,355,106	0	10,070,177	1,875,531	3,623,651	4,570,996	(806,940)	0	12,683,099	4,882,940
Velika preduzeća	10,100,959	1,975,305	0	2,463,455	713,901		1,749,554	(356,800)	0	9,256,009	3,008,833
Mala i srednja preduzeća	5,601,185	362,109	0	3,257,918	423,740	12,737	2,821,442	(184,665)	0	2,520,711	983,104
Javna preduzeća	5,502,966	50	0	4,348,804	737,890	3,610,914	0	(265,475)	0	888,737	885,637
Potraživanja od ostalih klijenata	0	17,642	0	0	0	0	0	0	0	17,642	5,366
Ukupna potraživanja	25,333,705	3,257,573	0	13,590,997	3,139,864	3,623,651	6,827,482	(914,798)	0	14,085,483	5,844,000

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

12.2 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA INTERNU KLASIFIKACIJU POTRAŽIVANJA

U oblasti primene bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrdi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća. U toku 2018. godine urađena je interna validacija interno razvijenih rejting modela i parametara kreditnog rizika, čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment poslovanja sa preduzetnicima i deo malih preduzeća. Nakon implementacije MSFI 9 i Bazel III standarda, tokom 2018. godine, nastavljeno je dalje unapređenje i kontinuirana analiza implementiranih obračuna sa fokusom na analizu uticaja primenjenih metodoloških rešenja i pojedinih varijabli u postupku obračuna, kao i analizi transfera podataka uz unapređenje kvaliteta podataka.

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit grupacije i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupacije. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa. Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 24 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuje klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojim su obezbeđena ta potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	71,088,157	9,408,213	5,213,558	2,092,023	21,468,796	228,427
Stambeni krediti	29,284,034	477,893	988,950	410,396	21,284,700	226,954
Potrošački i gotovinski krediti	38,870,588	8,700,179	4,156,346	1,615,812	175,221	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	2,920,455	229,749	67,138	51,711	0	0
Ostala potraživanja	13,080	391.64894	1,125	14,104	8,875	1,473
Potraživanja od privrede	460,449,911	2,735,174	2,516,072	7,145,213	34,464,602	1,777,428
Velika preduzeća	185,993,046	1,047,627	1,465,542	4,838,661	17,819,544	1,326,359
Mala i srednja preduzeća	101,400,558	1,659,200	1,044,478	2,306,553	15,369,563	451,069
Javna preduzeća	13,440,493	17436.36225	5	0	1,275,495	0
Potraživanja od ostalih klijenata	159615813.5	10,911	6,048	0	0	0
Ukupna potraživanja	531,538,068	12,143,387	7,729,631	9,237,237	55,933,399	2,005,855

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(Bruto vrednost u hiljadama dinara)

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	3,628,524	7,707,605	65,463,811	1,402,384	66,214,671	1,088,981
Stambeni krediti	820,219	498,287	25,334,936	535,589	65,692,056	1,081,571
Potrošački i gotovinski krediti	2,740,734	6,985,056	37,144,493	814,984	508,321	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	66,700	224,046	2,975,569	35,119	0	0
Ostala potraživanja	871	215.75134	8,813	16,692	14,293	7,410
Potraživanja od privrede	294,598,834	8,836,088	509,661	12,683,099	132,856,728	12,452,572
Velika preduzeća	172,314,337	6,537,407	30,136	9,256,009	83,088,680	7,636,235
Mala i srednja preduzeća	81,174,647	2,298,652	479,398	2,520,711	30,346,414	2,150,701
Javna preduzeća	17,440,287	0.61	93	888,737	19,421,635	2,665,636
Potraživanja od ostalih klijenata	23669562.37	28	34	17,642	0	0
Ukupna potraživanja	298,227,358	16,543,693	65,973,472	14,085,483	199,071,399	13,541,553

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

12.3 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA SREDSTVA OBEZBEĐENJA I SREDSTVA STEČENA NAPLATOM

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na sredstva obezbeđenja Banka je objavila u okviru tačke 5.1. ovog dokumenta.

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izradu stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše 50-70% u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti, a zavisno od tipa iste,
- založa nad potraživanjima, vrednovanje najviše do 70%,
- založa nad pokretnim stvarima, vrednovanje najviše do 50%,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika deo su kreditnog procesa koji pored analize finansijskog stanja klijenta i određivanja njegovog internog rejtinga, obuhvata i analizu instrumenata kreditne zaštite (u daljem tekstu: kolaterali) i to sa aspekta njihovog eksternog vrednovanja (od strane eksternih nezavisnih procenitelja) i internog vrednovanja (od strane Odeljenja za upravljanje kolateralima, koje je nezavisno od procesa donošenja kreditnih odluka).

Ublažavanje kreditnog rizika u Banci zasnovano je na nekoliko bitnih tačaka i to:

- Adekvatno upravljanje kolateralima
- Povećanje kreditne zaštite i umanjivanje potencijalnih efekata kreditnih gubitaka
- Tehnike za ublažavanje kreditnog rizika moraju da budu u skladu sa Grupnim standardima kao i Bazel III regulativom,
- Uređenje primene tehnika za ublažavanje rizika kroz interne akte kojima se definiše prihvatljivost kolaterala, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i pravila za njihovo praćenje kako bi se obezbedila adekvatna mogućnost realizacije kolaterala u slučaju potrebe za naplatom potraživanja na taj način.

Adekvatno uspostavljanje kolaterala podrazumeva i pravnu ispravnost i sigurnost, odnosno usklađenost sa relevantnom regulativom. Banka u skladu sa kreditnom politikom definiše prihvatljive tipove kolaterala za obezbeđenje kreditnih plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala koje Banka koristi za ublažavanje kreditnog rizika mogu se podeliti na materijalne i nematerijalne kolaterale. Materijalni kolaterali su nepokretnosti (stambene i poslovne), finansijski kolaterali, kao i zaloge na pokretno imovini i potraživanjima koje su u manjem procentu zastupljene u odnosu na prethodno navedene tipove kolaterala. Nematerijalni kolaterali su garancije (bankarske, korporativne i druge) i kreditni derivati.

U okviru procesa internog vrednovanja kolaterala Banka koristi faktore volatilnosti (haircuts/collateral factors), kojima se uzima u obzir potencijalno umanjene vrednosti za troškove koji mogu nastati prilikom aktivacije kolaterala. Faktori volatilnosti su definisani u zavisnosti od vrste kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja kolateralima, Banka redovno prati njihovu vrednost. Za kolaterale u obliku nepokretnosti, pored procena od strane eksternih procenitelja, Banka je razvila i interni proces vrednovanja, koji podrazumeva izradu procena vrednosti i stručnih mišljenja od strane internih procenitelja (Odeljenje za upravljanje kolateralima), kao i primenu redovnog godišnjeg statističkog praćenja vrednosti nekretnina koje su kolateral Banke. Procesom praćenja vrednosti kolaterala obezbeđuje se adekvatno i blagovremeno donošenje odluka, kao i poboljšanje kvaliteta podataka koji se nalaze u sistemima Banke.

Politikom za ublažavanje kreditnog rizika, koja predstavlja ključni dokument Banke kojim se uređuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika, definisano je sledeće:

- Vrste prihvatljivih kolaterala
- Minimalni uslovi koje kolaterali treba da ispune kako bi bili prihvatljivi
- Opšti uslovi koje kolaterali moraju da ispune da bi bili materijalno vrednovani
- Faktori volatilnosti koji se koriste prilikom materijalnog vrednovanja kolaterala

Kolaterali koje Banka prihvata po osnovu kreditne izloženosti moraju da budu pravno dokumentovani i sprovodivi. Uspostavljanje kolaterala u korist Banke bazira se na osnovu dokumentacije koju Banka priprema u saradnji sa klijentom.

Materijalni kolaterali koje Banka koristi prilikom obračuna kapitalnih zahteva sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, odnose se na nepokretnosti i finansijske kolaterale u vidu garantnog depozita. Obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za kreditni rizik, kolaterali u vidu nepokretnosti se uzimaju u obzir kroz definisanu klasu izloženosti obezbeđenih hipotekama na nepokretnostima, pri čemu izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti Banka dodeljuje ponder rizika 35%, dok izloženostima ili delovima izloženosti potpuno pokrivenim hipotekom na poslovnoj nepokretnosti dodeljuje ponder rizika 50%, pri čemu je neophodno da i za stambene i za poslovne nepokretnosti budu zadovoljeni uslovi definisani tačkama 53, 54, 156 i 185 Odluke o adekvatnosti kapitala. Ako navedeni uslovi nisu ispunjeni, izloženostima se dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%.

Kao nematerijalne kolaterale Banka prihvata državne garancije, garancije drugih banaka kao i garancije privrednih društava. Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, Banka za obračun kapitalnih zahteva koristi državne garancije kao i garancije drugih banaka. Kreditni derivati se takođe mogu prihvatiti, ali kao što je navedeno, njih Banka trenutno nema u svom portfoliju kao sredstvo obezbeđenja. Banka u svom poslovanju kao tehniku ublažavanja rizika primenjuje i sporazum o bilansnom netiranju.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja potraživanja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja dati su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	123,012	0	21,574,212	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	6,325	0	21,505,329	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	111,959	0	63,262	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	4,728	0	5,621	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	3,612,171	0	24,696,961	2274281.171	722,636	935,572	3,707,738	0	292,670
Velika preduzeća	1,270,519	0	13,348,280	1323017.214	591,600	0	2,612,488	0	0
Mala i srednja preduzeća	2,006,338	0	11,348,681	949369.57	128,324	0	1,095,251	0	292,669
Javna preduzeća	335,314	0	0	1894.386789	2,713	935,572	0	0	1.49856
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	3,735,183	0	46,271,172	2274281.171	722,636	935,572	3,707,738	0	292,670
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	3,701,504	0	44,823,736	1765549.288	722,636	935,572	3,692,705	0	291,695
od čega: restrukturirana	7927.927877	0	291,898	0	3,501	597515.495	0	0	1.23986
Problematična potraživanja	33,679	0	1,447,436	508731.8827	0	0	15,033	0	975
od čega: restrukturirana	14198.388	0	1,030,855	504754.6705	0	0	6061.314318	0	0
Ukupna izloženost	3,735,183	0	46,271,172	2274281.171	722,636	935,572	3,707,738	0	292,670

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

*** U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

(u hiljadama dinara)

	Vrste sredstava obezbeđenja*								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisnima i	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac			
						Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Druho lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	327,042	0	66,976,609	0	0	0	0	0	0
Stambeni krediti	7,290	0	66,766,337	0	0	0	0	0	0
Potrošački i gotovinski krediti	317,990	0	190,330	0	0	0	0	0	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	1,762	0	19,941	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	4,654,624	0	100,039,502	0	8,345,646	24,361,466	6,305,155	0	1,602,907
Velika preduzeća	810,839	0	75,248,919	0	5,850,973	2605925.509	5,648,259	0	560,000
Mala i srednja preduzeća	3,512,062	0	24,790,583	0	2,494,673	0	656,897	0	1,042,901
Javna preduzeća	331,724	0	0	0	0	21,755,541	0	0	6.08793
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna izloženost	4,981,667	0	167,016,111	0	8,345,646	24,361,466	6,305,155	0	1,602,907
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	4,948,206	0	159,379,807	0	5,139,493	21,695,831	6,305,155	0	1,602,907
od čega: restrukturirana	0	0	1,149,112	0	34,251	1474985	0	0	90
Problematična potraživanja	33,461	0	7,636,304	0	3,206,153	2,665,636	0	0	0
od čega: restrukturirana	297.3465	0	5,496,556	0	3,203,012	2665635.75	0	0	0
Ukupna izloženost	4,981,667	0	167,016,111	0	8,345,646	24,361,466	6,305,155	0	1,602,907

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

*** U okviru sektora malih I srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća I poljoprivrednici

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja dati su u sledećoj tabeli:

Vrednost LTV* pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima	
	2017	2018
Ispod 50%	28,538,640	12,444,961
Od 50% do 70%	13,943,528	11,744,964
Od 70% do 90%	12,950,239	12,015,843
Od 90% do 100%	5,329,492	1,882,199
Od 100% do 120%	3,365,739	2,249,647
Od 120% do 150%	2,442,074	2,525,568
Preko 150%	27,876,679	28,318,026
Ukupno	94,446,391	71,181,208
Prosečan LTV pokazatelj	77.75%	73.60%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/kojima je to potraživanje obezbeđeno

Podaci o promenama sredstava stečena naplatom potraživanja prikazani su u sledećim tabelama:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	0	0
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	-3,323	-3,323
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	0	0	0	4,927	4,927
Stečena u toku perioda	0	0	0	0	0
Prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	0	0	0	0	0
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	0
od čega: prodana u toku perioda	0	0	0	0	0
Bruto vrednost na kraju perioda	0	0	0	4,927	4,927
Akumulirana ispravka vrednosti	0	0	0	2,800	4,927
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	0	0	0	-2,127	0
Neto vrednost na kraju perioda	0	0	0	2,127	0

*Pod pojmom "period" podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji FI na koji se navedena objavljivanja odnose

12.4 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POSTUPAK UTVRĐIVANJA OBEZVREĐENJA POTRAŽIVANJA

Kvalitativne podatke odnosno informacije koje se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja Banka je objavila u okviru tačke 6. ovog dokumenta.

12.5 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA POLITIKU OTPISA POTRAŽIVANJA

Finansijska sredstva mogu se otpisati ukoliko se proceni da se ne mogu naplatiti odnosno da postoji mala verovatnoća njihove naplate.

Prilog 12 koji govori o promenama ispravki vrednosti potraživanja je detaljnije obrađen u napomenama uz Finansijske izveštaje na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, pa stoga nije prikazivan u ovom izveštaju.

Otpis finansijskih sredstava predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu pri čemu Banka razlikuje:

1. otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis
2. otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno odnosno da postoji mala verovatnoća naplate, ali se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunom Banka odlučuje da prestane nakon sprovođenja navedenog otpisa. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (sem gore pomenute kamate čiji obračun i evidentiranje se obustavlja).

Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni).

S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis se u bilansnoj evidenciji sprovodi na teret formirane ispravke vrednosti potraživanja.

Nakon sprovođenja otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, Banka prestaje sa daljim obračunom zatezne kamate i evidentiranjem iste u vanbilansnoj evidenciji.

U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog.

Na osnovu odluke nadležnog organa o otpisu sa otpustom duga finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje u bilansu Banke bez bilo kakvog daljeg evidentiranja. Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga sprovodi se u bilansu na teret ispravke vrednosti odnosno na teret rashoda Banke ukoliko potraživanje nije u celosti ispravljeno.

12.6 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA PRIHODE OD KAMATE I NJIHOVO PRIZNAVANJE

Prihodi od kamata po osnovu finansijskih sredstava priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju buduću novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva na njegovu knjigovodstvenu vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove koji se tiču finansijskog sredstva, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve primljene naknade i troškove transakcije koji su sastavni deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva. Ukoliko troškovi transakcije nisu materijalni u odnosu na fer vrednost određenog finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja mogu biti evidentirani kao trošak/prihod perioda. Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva uključuju: „origination fee“ tj. naknadu koju Banka naplaćuje u vezi sa emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva i „commitment fee“ tj. naknadu primljenu za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati.

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva obračunavaju se na neto vrednost sredstava primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređena finansijska sredstva obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisana finansijska sredstva bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI („purchased or originated credit – impaired) Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

Evidencionu kamata evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od kamate. Računovodstveno otpisana kamata koja je evidentirana u vanbilansu se u momentu naplate knjiži u korist prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja. Za iznos naplaćene evidencione kao i računovodstveno otpisane kamate se iskniživaju potraživanja i obaveze po osnovu evidencione/računovodstveno otpisane kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Podaci o obračunatim i naplaćenim prihodima od kamata dati su sledećim tabelama:

31.12.2018.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	5.470.338	5.310.758	123.504	106.627
Stambeni krediti	958.814	953.806	13.246	12.282
Potrošački i gotovinski krediti	4.210.682	4.064.886	106.114	85.196
Transakcioni krediti i kreditne kartice	300.842	292.066	4.144	9.149
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5.413.345	5.648.857	615.863	603.108
Velika preduzeća	2.898.800	3.430.766	570.351	567.133
Mala i srednja preduzeća	1.963.946	1.662.164	34.956	28.921
Preduzetnici	233.921	235.315	6.820	6.067
Pojloprivrednici	48.903	48.488	905	883
Javna preduzeća	267.775	272.124	2.831	104
Potraživanja od ostalih klijenata	5.327.354	5.232.898	231.167	231.162
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	15.240.503	15.251.616	0	0
od čega: restrukturirana	87.796	86.559	0	0
Obezvređena potraživanja	970.534	940.897	970.534	940.897
od čega: resrtukturirana	596.053	589.631	596.053	589.631
Ukupna potraživanja	16.211.037	16.192.513	970.534	940.897

31.12.2017.

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
Potraživanja od stanovništva	4.807.801	5.294.010	55.739	42.963
Stambeni krediti	911.466	977.174	11.140	7.343
Potrošački i gotovinski krediti	3.586.443	3.934.309	32.764	21.083
Transakcioni krediti i kreditne kartice	309.892	382.527	11.835	14.537
Ostala potraživanja	0	0	0	0
Potraživanja od privrede	5.126.819	5.457.693	615.637	491.356
Velika preduzeća	2.618.288	2.725.540	179.652	79.241
Mala i srednja preduzeća	1.788.510	1.963.339	321.174	297.196
Preduzetnici	201.089	224.638	1.704	1.238
Pojoprivrednici	14.567	21.697	133	127
Javna preduzeća	504.365	522.480	112.974	113.554
Potraživanja od ostalih klijenata	4.914.571	4.841.720	38	37
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	14.177.777	15.059.067	0	0
od čega: restrukturirana	63.300	58.434	0	0
Obezvređena potraživanja	671.414	534.356	671.414	534.356
od čega: resstrukturirana	323.418	248.365	323.418	248.365
Ukupna potraživanja	14.849.191	15.593.423	671.414	534.356

12.7 PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA RESTRUKTURIRANA POTRAŽIVANJA

Pod restrukturiranjem potraživanja podrazumeva se odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni deo tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Ustupci se mogu identifikovati na najmanje jedan od sledećih načina:

- Modifikacija postojećih ugovorenih uslova promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu:
 - na inicijalno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamata i dr.) ili
 - na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- Delimično ili totalno refinansiranje potraživanja

Pod refinansiranjem potraživanja se podrazumeva nastanak novog potraživanja Banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Mere restrukturiranja se primenjuju kako na performing klijente tako i na non-performing klijente. Neke od najčešće primenjenih mera restrukturiranja su:

- Izmene ugovora o kreditu kao što su:
 - produženje roka inicijalno odobrenog plana otplate kredita,
 - promena iznosa i rasporeda otplata,
 - uvođenje grejs perioda,
 - promena kamatne stope,
 - promena sredstava obezbeđenja (uvođenje dodatnih sredstava obezbeđenja, odustajanje od nekih postojećih sredstava obezbeđenja itd.),
 - uspostavljanje i/ili promena ugovornih naknadnih uslova (finansijskih i nefinansijskih);

- Refinansiranje – konsolidacija dospelih i nedospelih obaveza putem novog kredita ili konsolidacija nekoliko plasmana u jedan novi
- Moratorijum otplate glavnice ili kamate ili dela glavnice ili dela kamate
- FX konverzija – zamena plasmana sa valutnom klauzulom dinarskim plasmanima u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Konverzija plasmana sa karakteristikama revolvinga (kreditne kartice, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu, revolving krediti sa jednokratnim vraćanjem) u plasmane sa anuitetnim planom otplate u skladu sa postojećim uslovima za date proizvode
- Standstill Agreement
- Unapred pripremljen plan reorganizacije (UPPR)
- Pripis dospelih obaveza nedospeloh glavnici

Ovim se mere restrukturiranja ne iscrpljuju, već se može raditi i kombinacija različitih mera ili njihovo prilagođavanje specifičnim okolnostima. Tokom 2018. godine Banka je primenila izmene ugovora o kreditu po većini navedenih stavki u različitim varijantama.

Nadležni službenici u delokrugu svojih ovlašćenja, regulisanih internim aktima Banke, odlučuju o primeni određenih mera restrukturiranja pri čemu se definiše i da li je određena mera sa gubitkom ili ne. Ukoliko je mera restrukturiranja sa gubitkom, automatski se formira default događaj i klijent postaje non-performing. Klijentu se dodeljuje default rejting (8-) i on ostaje u statusu non-performing minimum godinu dana. Za vreme trajanja statusa non-performing na klijentu će se formirati obezvređenje na način na koji se formira obezvređenje i za ostale non-performing izloženosti. Nakon isteka godinu dana, Risk Manager procenjuje kreditnu sposobnost klijenta i odlučuje o prekidu default status-a klijenta koji je proizvod unošenja mere restrukturiranja sa gubitkom. Ukoliko je status default-a prekinut, klijent postaje performing i ulazi u period posmatranja (forbearance probation period) koji traje dve godine.

U toku trajanja forbearance probation perioda od dve godine klijent bi trebalo da ispuni uslove za izlazak iz forbearance statusa kroz otplatu materijalno značajnog dela ukupnog iznosa duga i da klijent nije u docnji duže od 30 dana sve vreme trajanja probnog perioda.

Ukoliko je mera restrukturiranja bez gubitka po Banku, klijent ostaje performing i pokreće se forbearance probation period u trajanju od dve godine, dok ostaju isti uslovi za izlazak iz forbearance probation perioda.

Praćenje plasmana i klijenata koji imaju primenjene mere restrukturiranja vrši se kroz redovan review proces koji se za navedene klijente sprovodi na maksimalno 6 meseci, sa svrhom da se proceni poslovanje klijenta, sprovođenje plana restrukturiranja plasmana i adekvatnost postojeće strategije, kao i da isprate sprovedene aktivnosti i njihovu usklađenost sa definisanim rokovima. Ukoliko je bilo nekih materijalnih izmena i potrebe za izveštavanjem nosioca kreditne nadležnosti (ili za donošenjem odluka), kreditni fajl se obrađuje i na kraći vremenski period od šest meseci (u zavisnosti od konkretne situacije). Praćenje se takođe vrši kroz sedmične monitoring overdue liste, kroz mesečne i kvartalne interne i eksterne izveštaje.

Praćenje sprovedenih mera restrukturiranja, kao i njihovih efekata se sprovodi ili kroz interno razvijenu aplikaciju koja je usklađena sa svim neophodnim pravilima vezanim za proces restrukturiranja ili praćenjem i kontrolom sprovođenja odobrene strategije restrukturiranja. U odnosu na prethodni period, Banka je unapredila način praćenja restrukturiranih plasmana i istovremeno uskladila sa pravilima regulatora i Grupe. Banka nije imala transakcije koje podrazumevaju konverziju duga u kapital tokom perioda izveštavanja u okviru aktivnosti restrukturiranja.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembar 2018. godine dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	87,801,952	2,137,350	275,856	52,084	48,159	0%	69,511
Stambeni krediti	31,161,272	263,735	156,640	9,799	14,150	1%	69,511
Potrošački i gotovinski krediti	53,342,925	1,810,452	119,137	42,233	33,957	0%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,269,054	52,922	34	8	9	0%	0
Ostala potraživanja	28,701	10,241	44	44	44	0%	0
Potraživanja od privrede**	472,846,370	5,054,119	7,417,596	5,977,404	3,472,694	2%	2,387,203
Sektor A	6,645,571	118,551	38,276	30,726	13,981	1%	26,601
Sektor B, C i E	94,453,503	1,424,111	2,691,552	1,970,468	1,124,735	3%	1,973,033
Sektor D	6,091,491	155,712	173,077	173,077	14,363	3%	14198.388
Sektor F	43,522,741	116,961	15,843	10,857	9,479	0%	0
Sektor G	79,138,379	340,973	764,883	116,249	108,764	1%	236,233
Sektori H, I i J	24,022,868	128,889	27,552	15,318	13,122	0%	1497.49012
Sektori L, M i N	27,838,647	1,951,559	3,194,815	3,182,804	1,797,340	11%	0
Potraživanja od ostalih klijenata	191,133,170	817,363	511,598	477,904	390,911	0%	135,639
Ukupna izloženost	560,648,322	7,191,470	7,693,451	6,029,488	3,520,853	2%	2,456,713

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembar 2017. godine dati su u sledećoj tabeli:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematična potraživanja			
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	78,202,324	1,004,714	273,176	79,565	25,926	0%	374,506
S tambeni krediti	27,189,031	166,275	182,489	51,462	13,818	1%	374,506
Potrošački i gotovinski krediti	47,685,268	797,578	90,603	28,047	12,052	0%	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,301,434	33,627	57	56	55	0%	0
Ostala potraživanja	26,591	7,234	27	0	0	0%	0
Potraživanja od privrede**	316,627,681	8,736,611	12,575,921	11,274,968	7,079,196	4%	13,649,434
Sektor A	7,264,659	122,741	0	0	0	0%	0
Sektor B, C i E	94,356,897	7,145,939	11,291,914	10,699,779	6,812,555	12%	12,896,519
Sektor D	4,618,580	82,756	198,279	198,279	48,280	4%	0
Sektor F	26,589,383	134,360	26,041	5,201	3,825	0%	57,105
Sektor G	72,944,056	412,094	753,911	114,099	78,412	1%	513,391
Sektori H, I i J	24,656,852	96,413	30,802	10,450	7,010	0%	1492.75602
Sektori L, M i N	28,877,837	66,502	76,882	55,450	8,751	0%	163,503
Potraživanja od ostalih klijenata	57,319,417	675,805	198,093	191,709	120,363	0%	17,424
Ukupna izloženost	394,830,005	9,741,325	12,849,097	11,354,532	7,105,122	4%	14,023,940

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja dati su u sledećoj tabeli:

Sa stanjem na dan 31.12.2018.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	18,808	70,630	0	67,672	11,373	28	0	107,344	275,856
Stambeni krediti	17,130	56,574	0	2,637	0	0	0	80,299	156,640
Potrošački i gotovinski krediti	1,674	14,055	0	65,035	11,373	0	0	27,000	119,137
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3.429	1.77828	0	0.15006	0	28	0	1.04062	34
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	43.77249	44
Potraživanja od privrede	3,781,800	2,474,613	0	13,890	66,583	3,166	0	1,077,545	7,417,596
Velika preduzeća	3,244,371	1,872,124	0	0	0	0	0	184,593	5,301,088
Mala i srednja preduzeća	537,429	184,015	0	13,890	66,583	3,166	0	715,667	1,520,749
Javna preduzeća	0	418,474	0	0	0	0	0	177,284	595,758
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	3,800,608	2,545,243	0	81,562	77,955	3,194	0	1,184,889	7,693,451

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

* U okviru sektora malih I srednjih preduzeca su svrstani preduzetnici, mikro preduzeca I poljoprivrednici

Sa stanjem na dan 31.12.2017.

	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	30,664	52,563	0	38,930	11,518	236	0	139,264	273,176
Stambeni krediti	25,339	37,499	0	10,883	0	0	0	108,768	182,489
Potrošački i gotovinski krediti	5,320	15,038	0	28,047	11,518	211	0	30,469	90,603
Transakcioni krediti i kreditne kartice	4.80029	26.34076	0	0	0	25	0	0	57
Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	26.96201	27
Potraživanja od privrede	765,582	2,984,784	0	21,587	48,209	3,114	0	8,752,646	12,575,921
Velika preduzeća	114,475	2,473,517	0	0	0	0	0	7,061,464	9,649,456
Mala i srednja preduzeća	651,107	21,236	0	21,587	48,209	3,114	0	802,500	1,547,752
Javna preduzeća	0	490,032	0	0	0	0	0	888,682	1,378,713
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	796,246	3,037,348	0	60,517	59,727	3,350	0	8,891,910	12,849,096

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

* U okviru sektora malih I srednjih preduzeca su svrstani preduzetnici, mikro preduzeca I poljoprivrednici

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja za 2018. godinu dati su u sledećoj tabeli:

	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Prodaja potraživanja	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	273,176	105,913	104,266	-1,033	0	0	275,856	227,697
Stambeni krediti	182,489	41,829	68,711	-1,033			156,640	142,491
Potrošački i gotovinski krediti	90,603	63,935	35,400	0			119,137	85,181
Transakcioni krediti i kreditne kartice	57	105	127	0			34	26
Ostala potraživanja	27	44	27	0			44	0
Potraživanja od privrede	12,575,921	3,528,380	1,749,172	10,876	6,926,657	0	7,417,596	3,944,901
Velika preduzeća	9,649,456	3,184,826	601,649	4,888	6,926,657		5,301,088	2,717,976
Mala i srednja preduzeća	1,547,752	343,554	366,224	4,333			1,520,749	632,998
Javna preduzeća	1,378,713	0	781,300	1,655			595,758	593,927
Potraživanja od ostalih klijenata	0	0					0	0
Ukupna potraživanja	12,849,096	3,634,293	1,853,438	9,843	6,926,657	0	7,693,451	4,172,598

* Banka može posebno prikazati i druge promene u posebnim kolonama ako ih smatra značajnim

U Tabeli iznad prikazane su promene na problematičnim i obezvređenim plasmanima za period 2017-2018, s obzirom na to da su u skladu sa internim metodologijama banke, plasmani koji su obezvređeni su ujedno i plasmani koji se smatraju problematičnim.

13. IZVEŠTAJI ZA BANKARSKU GRUPU

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. Banka posebno priprema, po metodu pune konsolidacije, i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje.

Podaci i informacije koje se odnose na kapital Bankarske grupe kao i podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala bankarske grupe prikazani su u prvom delu izveštaja u okviru poglavlja 2, 3 i 6, zajedno sa podacima za Banku.

Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku prema pozicijama bilansa stanja i vanbilansnim evidencijama Bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	23,788,821	211	23,788,610	29,616,699	53,405,309
Založena finansijska sredstva	0	0	0	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0	0	682,823	682,823
Hartije od vrednosti	100,433,746	5	100,433,741	1,493,552	101,927,293
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21,037,883	18,187	21,019,696		21,019,696
Kredit i potraživanja od komitenata	273,484,448	7,077,998	266,406,450	0	266,406,450
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0	0	222,773	222,773
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0	0	2	2
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0	0	0	0
Investicije u zavisna društva	0	0	0	0	0
Nematerijalna imovina	0	0	0	1,627,558	1,627,558
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0	0	1,599,656	1,599,656
Investicione nekretnine	0	0	0	1,331	1,331
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	0	0
Odložena poreska sredstva	0	0	0	240,617	240,617
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0	0	0	0
Ostala sredstva	1,160,639	14,746	1,145,893		1,145,893
Bilansna izloženost	419,905,537	7,111,147	412,794,390	35,485,011	448,279,401
Date garancije i jemstva	72,990,125	242,167	72,747,958	0	72,747,958
Preuzete buduće obaveze	78,885,857	0	78,885,857	0	78,885,857
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	701,289,771	701,289,771
Vanbilansna izloženost	151,875,982	242,167	151,633,815	701,289,771	852,923,586
Ukupna izloženost	571,781,519	7,353,314	564,428,205	736,774,782	1,301,202,987

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku prikazane po sektorima i kategorijama potraživanja, načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine prikazani su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama dinara)

Sa stanjem na dan 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	86,023,036	0	0	2,093,217	88,116,253	926,389	1,214,112	85,975,751	21,468,796	228,427
Stambeni krediti	30,750,877	0	0	410,396	31,161,272	143,266	120,469	30,897,537	21,284,700	226,954
Potrošački i gotovinski krediti	52,040,220	0	0	1,617,006	53,657,226	748,096	1,065,507	51,843,622	175,221	0
Transakcioni krediti i kreditne kartice	3,217,342	0	0	51,711	3,269,054	24,984	27,938	3,216,132	0	0
Ostala potraživanja	14,597	0	0	14,104	28,701	10,043	198	18,460	8,875	1,473
Potraživanja od privrede	476,423,490	0	6,754,528	487,246	483,665,264	4,290,438	922,373	478,452,454	34,464,602	1,777,428
Velika preduzeća	191,327,926	0	4,850,547	18,062	196,196,535	2,635,244	406,278	193,155,014	17,819,544	1,326,359
Mala i srednja preduzeća	111,841,894	0	1,903,981	469,184	114,215,060	1,655,194	453,328	112,106,538	15,369,563	451,069
Javna preduzeća	13,457,935	0	0	0	13,457,935	0	42,787	13,415,148	1,275,495	0
Potraživanja od ostalih klijenata	159,795,735	0	0	0	159,795,735	0	19,980	159,775,755	0	0
Ukupna izloženost	562,446,526	0	6,754,528	2,580,463	571,781,517	5,216,827	2,136,485	564,428,206	55,933,399	2,005,855
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	562,446,526	0	0	0	562,446,526		2,031,140	560,415,386	55,933,399	0
od čega: restrukturirana	1,692,381	0	0	0	1,692,381		66,690	1,625,691	900,844	0
Problematična potraživanja	0	0	6,754,528	2,580,463	9,334,992	4,024,232	1,297,939	4,012,821	0	2,005,855
od čega: restrukturirana	0	0	5,886,305	143,183	6,029,488	3,358,003	96,411	2,575,074	0	1,555,870
Ukupna izloženost	562,446,526	0	6,754,528	2,580,463	571,781,517	4,024,232	3,329,079	564,428,206	55,933,399	2,005,855

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno do bruto vrednosti obezvređenog potraživanja

* U okviru sektora malih i srednjih preduzeća su svrstani preduzetnici, mikro preduzeća i poljoprivrednici